

Lov om vegtrafikk (vegtrafikkloven)

Dato	LOV-1965-06-18-4
Departement	Samferdselsdepartementet
Sist endret	<u>LOV-2023-12-20-116</u> fra 01.01.2024
Ikrafttredelse	01.07.1965, 23.04.1967
Rettet	02.07.2021 (faglige fotnoter fjernet, tegnsetting i lister tilpasset universell utforming)
Korttittel	Vegtrafikkloven – vtrl
EØS/EU/Schengen	<u>EØS-avtalen vedlegg XIII forordning (EU) 2019/621.</u>

Lovens tittel endret ved lov 25 nov 2011 nr. 45 (korttittel tilføyd). – Jf. lover 19 juni 1959 nr. 2, 3 feb 1961, 21 juni 1963 nr. 23, 10 juni 1977 nr. 82. – Jf. *tidligere* lover 21 juni 1912 (om veivæsenet), 20 feb 1926 (om motorvogner), 21 juni 1963 (om avgift for parkering av kjøretøy).

Kapitteloversikt:

Kap. I. Innledning. (§§ 1 - 2)

Kap. II. Trafikk m.m. (§§ 3 - 12)

Kap. III. Kjøretøyer m.m. (§§ 13 - 20)

Kap. IV. Fører av kjøretøy m.m. (§§ 21 - 30)

Kap. V. Reaksjoner ved overtredelse m.m. (§§ 31 - 38)

Kap. VI. Forskjellige bestemmelser. (§§ 39 - 43c)

Kap. VII. Undersøkelse av trafikkulykker mv. (§§ 44 - 51 a)

Kap. VIII. Slutningsbestemmelser. (§52)

Kap. I. Innledning.

§ 1. Lovens område.

Denne lov gjelder all trafikk med motorvogn. Den gjelder også annen ferdsel, men da bare på veg eller på område som har alminnelig trafikk med motorvogn.

Trafikk eller ferdsel omfatter i denne lov også opphold på veg eller på område der det er alminnelig adgang til og vanlig å kjøre med motorvogn.

Kongen kan bestemme at loven helt eller delvis skal gjelde for annet område enn nevnt i paragrafen her, eller at den helt eller delvis ikke skal gjelde for slikt område.

For Svalbard og Jan Mayen gjelder loven med de endringer som Kongen måtte fastsette av hensyn til de stedlige forhold.

0 Endret ved lover 12 juni 1987 nr. 64, 4 juli 1991 nr. 49.

§ 2. Definisjoner.

Med veg forstås i denne lov også gate og plass, herunder opplagsplass, parkeringsplass, holdeplass, bru, ferjekai eller annen kai som står i umiddelbar forbindelse med veg.

Med kjøretøy forstås innretning som er bestemt til å kjøre på bakken uten skinner. Med motorvogn forstås kjøretøy som blir drevet fram med motor.

Departementet kan bestemme at også annen innretning skal regnes som kjøretøy etter denne lov. Tilsvarende kan departementet bestemme at innretning som etter foregående ledd er kjøretøy, ikke skal omfattes av loven. Departementet kan også bestemme at kjøretøy som etter foregående ledd er motorvogn, likevel ikke skal regnes som motorvogn etter denne loven.

Kongen kan fastsette i hvilken utstrekning bestemmelser i eller i medhold av denne lov skal gjelde for trafikk med sporvogn eller annet skinnekjøretøy som kjører på eller over veg.

0 Endret ved lover 4 juli 1991 nr. 49, 6 feb 2015 nr. 8.

Kap. II. Trafikk m.m.

§ 3. Grunnregler for trafikk.

Enhver skal ferdes hensynsfullt og være aktpågivende og varsom så det ikke kan oppstå fare eller voldes skade og slik at annen trafikk ikke unødig blir hindret eller forstyrret.

Vegfarende skal også vise hensyn mot dem som bor eller oppholder seg ved vegen.

0 Endret ved lov 4 juli 1991 nr. 49.

§ 4. Trafikkregler.

Kongen gir alminnelige regler for kjørende, ridende og gående trafikk.

Departementet kan gi særlige trafikkbestemmelser for en kommune eller del av en kommune. Departementet kan delegere sin myndighet til å gi slike bestemmelser til Statens vegvesen, kommunen eller lokal politimyndighet.

- 0 Endret ved lover 10 apr 1981 nr. 8, 4 juli 1991 nr. 49, 21 juni 2002 nr. 39 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 21 juni 2002 nr. 576), 21 juni 2019 nr. 68 (ikr. 1 jan 2020 iflg. res. 21 juni 2019 nr. 869).

§ 5. Skiltregler m.m.

Enhver skal være oppmerksom på offentlig trafikkskilt, signal og oppmerking og skal rette seg etter de forbud og påbud som gis på denne måte.

Departementet gir regler om offentlige trafikkskilt, signaler og oppmerkinger, herunder om hvilke myndigheter som kan treffe vedtak om oppsetting og oppmerking. Myndighet til å treffe vedtak om oppsetting og oppmerking kan også delegeres til kommuner.

Vedkommende myndighet har på privat og offentlig eiendom rett til å sette opp offentlig trafikkskilt, signal, utstyr for kontroll av trafikk og feste for slike innretninger og til å foreta oppmerking. For skade og ulempe voldt ved slike tiltak ytes erstatning fastsatt ved skjønn. For så vidt gjelder offentlig veg, dekkes utgifter ved tiltakene som vegutgifter etter reglene i veglova, men er et tiltak truffet av hensyn til noen bestemt persons interesse, kan han pålegges å erstatte utgiftene helt eller delvis etter regler gitt av departementet. For private vegers vedkommende kan departementet gi regler om hvem som skal bære utgiftene.

Offentlig trafikkskilt, signal eller oppmerking må ikke brukes på eller ved veg uten tillatelse av vedkommende myndighet. Det samme gjelder skilt, signal eller oppmerking som kan forveksles med offentlige. Dersom det uten tillatelse er satt opp skilt eller signal eller foretatt oppmerking, kan dette fjernes eller kreves fjernet av myndigheten.

Det er forbudt å endre, fjerne eller skade offentlig trafikkskilt, signal, utstyr til kontroll av trafikk, oppmerking eller innretning for vegsperring.

- 0 Endret ved lover 10 apr 1981 nr. 8, 4 juli 1991 nr. 49.

§ 6. Fartsregler.

Fører av kjøretøy skal avpasse farten etter sted, føre-, sikt- og trafikkforholdene slik at det ikke kan oppstå fare eller voldes ulempe for andre, og slik at annen trafikk blir minst mulig hindret eller forstyrret. Føreren skal alltid ha fullt herredømme over kjøretøyet.

Dersom ikke annen fartsgrense er fastsatt ved offentlig trafikkskilt, må det i tettbygd strøk ikke kjøres fortere enn 50 km/t, og utenfor tettbygd strøk ikke fortere enn 80 km/t. Departementet kan delegere til Statens vegvesen, politiet eller kommunen å avgjøre om et område skal regnes som tettbygd strøk etter denne lov, og kan fastsette grensene for det tettbygde strøk.

I trafikkregler gitt i medhold av § 4 og skiltregler gitt i medhold av § 5 kan det fastsettes nærmere bestemmelser om fartsgrenser, herunder om lavere fartsgrense for bestemte grupper av motorvogner og lavere fartsgrense, for bestemt eller ubestemt tid, også av hensyn til miljøet.

Departementet kan gi særlige regler om fartsgrenser for område utenfor veg, eller på veg stengt for alminnelig ferdsel.

Departementet kan som forsøksordning sette lavere generelle fartsgrenser enn hva som er bestemt i andre ledd for bestemte områder og/eller for bestemte tider.

Fartsgrensene gjelder ikke for konkurransekjøring, trening til konkurransekjøring eller annen organisert kjøring som med Statens vegvesens tillatelse holdes på særskilt bane eller veg som stenges for all annen trafikk. Statens vegvesen kan i tillatelsen stille vilkår i samsvar med lovens formål.

- 0 Endret ved lover 10 apr 1981 nr. 8, 4 juli 1991 nr. 49, 23 juni 1995 nr. 40 (ikr. 1 juli 1995), 21 juni 2002 nr. 39 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 21 juni 2002 nr. 576), 21 juni 2013 nr. 103, 29 mars 2019 nr. 10 (ikr. 29 mars 2019 iflg. res. 29 mars 2019 nr. 401), 21 juni 2019 nr. 68 (ikr. 1 jan 2020 iflg. res. 21 juni 2019 nr. 869), 11 juni 2021 nr. 88 (ikr. 11 juni 2021 iflg. res. 11 juni 2021 nr. 1863).

§ 7. Særlige forbud mot trafikk.

Kongen eller den han gir fullmakt kan forby bestemte grupper av kjøretøyer. Forbudet kan begrenses til å gjelde på eller utenfor visse veger og innenfor et bestemt tidsrom. Det kan på samme måte gjelde bestemte trafikantgrupper.

Det kan treffes midlertidig vedtak om forbud mot all trafikk eller om annen regulering av trafikk på veg dersom forhold på vegen eller i dens omgivelser, arbeid på vegen eller vegens tilstand tilsier det. Slikt vedtak treffes for riksveg og fylkesveg av Statens vegvesen og for kommunal veg av kommunen.

Vegdirektoratet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om at transport av visse typer farlig gods kun skal være tillatt på visse veger, til visse tider eller på andre særlige vilkår.

- 0 Endret ved lover 10 apr 1981 nr. 8, 4 juli 1991 nr. 49, 14 juni 2002 nr. 20 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 14 juni 2002 nr. 536), 21 juni 2002 nr. 39 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 21 juni 2002 nr. 576), 21 juni 2019 nr. 68 (ikr. 1 jan 2020 iflg. res. 21 juni 2019 nr. 869).

§ 7 a. (Opphevet)

- 0 Tilføyd ved lov 15 juni 2001 nr. 86 (ikr. 24 okt 2011 iflg. res. 21 okt 2011 nr. 1040), opphevet ved lov 16 juni 2017 nr. 75 (ikr. 1 okt 2017 iflg. res. 16 juni 2017 nr. 788).

§ 7 b. Sykkelritt på veg som helt eller delvis er åpen for alminnelig ferdsel

Sykkelritt på veg som helt eller delvis er åpen for alminnelig ferdsel, er forbudt uten tillatelse fra Statens vegvesen. Før Statens vegvesen treffer vedtak, skal politiet uttale seg.

I vedtaket kan Statens vegvesen gi tillatelse til å fravike §§ 4, 5 og 6, eller bestemmelser fastsatt i medhold av disse paragrafene, i den grad det er nødvendig og forsvarlig. Statens vegvesen kan også stille krav om skiltplan, trafikkregulering og bruk av private vakter.

Politiet beslutter om private vakter kan benyttes ved det enkelte sykkelritt.

Departementet kan i forskrift gi regler om myndigheten etter første og andre ledd, og om gjennomføring av sykkelritt som nevnt i første ledd, herunder om skiltplan og plan for trafikkregulering.

Departementet kan i forskrift også gi regler om Statens vegvesens tildeling av myndighet innen rammene av § 9 til midlertidig trafikkregulering til private vakter, om uniformering av slike vakter og merking av deres kjøretøy, og om vaktens minstealder, skikkethet og kompetanse. Regler om kompetanse kan blant annet gjelde kompetansebevis, godkjenning av læreplan for tilbyder av kompetansegivende kurs, tilsyn med tilbyder av kompetansegivende kurs, gebyr for utstedelse av kompetansebevis, påbud om å ha med kompetansebevis under vaktjeneste og gyldighetstid for og tilbakekall av kompetansebevis.

- 0 Tilføyd ved lov 17 juni 2016 nr. 76 (ikr. 17 juni 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 718), endret ved lov 21 juni 2019 nr. 68 (ikr. 1 jan 2020 iflg. res. 21 juni 2019 nr. 869).

§ 7 c. Kjøring på lukket bane eller annet avsperrert område

Departementet kan i forskrift gi regler om kjøring på lukket bane eller annet avsperrert område, herunder nærmere regler om tillatelse, om organisering og gjennomføring av slik kjøring, og om forsikring.

0 Tilføyd ved lov 11 juni 2021 nr. 88 (ikr. 11 juni 2021 iflg. res. 11 juni 2021 nr. 1863).

§ 8. Vilkårsparkering til allmennheten mv.

Kongen kan i forskrift gi regler om parkering av kjøretøy som skjer mot betaling, med tidsbegrensning eller på andre vilkår, og som finner sted på veg som er åpen for alminnelig ferdsel (vilkårsparkering). Kongen kan i forskrift også gi regler om håndheving av vilkårsparkering på veg som ikke er åpen for alminnelig ferdsel, og håndheving av parkeringsrestriksjoner på og langs privat veg og utenfor veg. I forskriften kan det også gis regler om:

- a. krav til virksomheter som vil tilby vilkårsparkering, herunder krav til meldeplikt før denne kan tilby vilkårsparkering, krav til registrering og forretningssted, krav til dekkende ansvarsforsikring, samt til alder og tilknytning til riket eller annen EØS-stat for innehaver og andre ansvarlige i virksomheten,
- b. krav til person som skal håndheve reglene, herunder krav til teoretisk og praktisk opplæring med avsluttende prøve og regelmessig regodkjenningsprøve og krav til godkjenning og regodkjenning av undervisningsplan og gebyr for slike godkjenninger,
- c. krav til det enkelte parkeringsområde, herunder krav til skiltplan og bruk av skilt. Bruk av privat skilt kan begrenses og forbyes på områder hvor det tilbys vilkårsparkering til allmennheten,
- d. tilsyn, herunder opplysnings- og rapporteringsplikt og adgang til å gi pålegg om retting, tvangsmulkt, avskilting av parkeringsområde, samt gebyr og avgift for tilsyn med parkeringsvirksomheter. Gebyrene og avgiften skal dekke kostnadene med tilsyn med parkeringsvirksomhetene,
- e. krav til brukervennlige og universelt utformede betalingsløsninger,
- f. plikt til å tilby betalingsfritak på avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser for forflytningshemmede med parkeringstillatelse,
- g. rett til å tilby betalingsfritak for elektrisk og hydrogendrevet motorvogn på avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser og plikt til å tilby lademulighet for strøm. Det kan også gis regler om at avgift for elektrisk og hydrogendrevet motorvogn på alle eller visse avgiftsbelagte kommunale parkeringsplasser ikke skal overstige halvparten av den laveste taksten på det aktuelle parkeringsområdet for bensin- eller dieseldrevet motorvogn,
- h. illeggelse av kontroll sanksjon, herunder størrelse på sanksjon og solidarisk ansvar mellom fører og eier,
- i. når kjøretøy kan fjernes og tas i forvaring, herunder krav om at kjøretøyet må stå til hinder eller i strid med vilkårene for parkering, krav om varslings- og opplysningsplikt, samt plikt til å utlevere kjøretøy som er fjernet, og salg av kjøretøy som er fjernet, jf. § 37 femte til åttende ledd,
- j. universell utforming av parkeringsareal og særskilt tilrettelegging for innehavere av parkeringstillatelse for forflytningshemmede, herunder krav til reservering,
- k. kommunenes rettigheter og plikter ved parkeringstilbud på offentlig veg,
- l. opprettelse av et sentralt register med oversikt over virksomheter, parkeringsområder, og over parkeringstillatelser til forflytningshemmede og institusjon, krav til bruk av registeret og gebyr for slik bruk. Et slikt register skal være i samsvar med det til enhver tid gjeldende regelverk.

Kongen kan gi forskrift om kommunens adgang til å reservere parkering etter behovsprøving i et nærmere avgrenset område for personer bosatt i området eller andre med særlig behov for slik parkering. Det samme gjelder adgang til å reservere enkelte parkeringsplasser for bestemte kjøretøy, kjøretøygrupper eller personer, eller gi disse adgang til å parkere utover eventuell maksimaltid på stedet.

Kongen kan gi nærmere bestemmelser om adgangen til å klage på ilagt kontroll sanksjon og fjerning i medhold av første ledd, herunder klagerett til en uavhengig parkeringsklagenemnd.¹ Det kan gis nærmere bestemmelser om organisering og oppgaver, saksbehandling, brukerfinansiering, herunder krav om rapportering av antall kontroll sanksjoner, og godtgjørelse til klagenemndas medlemmer. Det kan gis bestemmelser om at nemndas avgjørelser har rettskraft hvis de ikke bringes inn for domstolene. Det kan gis bestemmelse om at så lenge en tvist er til behandling i klagenemnda, kan ikke en part bringe den inn for de

alminnelige domstolene. Det kan også gis bestemmelse om at dersom søksmål er reist ved de alminnelige domstoler og en part ønsker tvisten avgjort av parkeringsklagenemnda, kan vedkommende domstol stanse den videre behandling inntil parkeringsklagenemndas vedtak foreligger.

For annen parkering enn vilkårsparkering kan Kongen i forskrift gi regler om fjerning og forvaring av motorvogn som er plassert ulovlig på privat grunn når plasseringen er til fare eller vesentlig ulempe.

0 Endret ved lover 21 juni 1968 nr. 5, 10 apr 1981 nr. 8, 12 juni 1987 nr. 64, 4 juli 1991 nr. 49, 4 sep 2015 nr. 90 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 25 nov 2016 nr. 1407), 11 jan 2019 nr. 1.

1 Parkeringsklagenemnda, jf. forskrift 18 mars 2016 nr. 260.

§ 9. Trafikkregulering.

Politiet kan regulere trafikken slik forholdene i hvert enkelt tilfelle krever det, og kan herunder fravike det som er fastsatt i eller i medhold av §§ 4, 5, 6, 7 og 8. Politiet kan også som ledd i trafikkregulering helt eller delvis sperre en vegstrekning for et kortere tidsrom.

Enhver plikter straks å rette seg etter de påbud og forbud om regulering av trafikken som politiet gir muntlig, eller ved tegn, skilt, signal eller på annen måte.

§ 10. Trafikk kontroll m.m.

Fører av kjøretøy skal straks stanse for kontroll når det kreves av politiet eller Statens vegvesen. Føreren plikter å vise fram dokumenter som det er påbudt å ha med under kjøringen, og straks etterkomme påbud gitt med hjemmel i denne lov.

Departementet kan gi andre offentlige tjenestemenn myndighet til å foreta kontroll og gi påbud som nevnt i første ledd.¹

0 Endret ved lover 10 apr 1981 nr. 8, 12 juni 1987 nr. 64, 23 juni 1995 nr. 40 (ikr. 1 okt 1995), 21 juni 2002 nr. 39 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 21 juni 2002 nr. 576), 21 juni 2019 nr. 68 (ikr. 1 jan 2020 iflg. res. 21 juni 2019 nr. 869).

1 Begrenset kontrollmyndighet delegert til Tollvesenet, jf. vedtak 11 mars 2002 nr. 236.

§ 11. Unntak for utrykningskjøretøy m.m.

Kongen gir regler om adgang til å fravike det som er fastsatt i eller i medhold av §§ 4, 5, 6, 7, 8 og 9 for fører av utrykningskjøretøy, fører av kjøretøy i polititjeneste og fører av vegarbeidsmaskin eller annet kjøretøy som nyttes til arbeid på eller ved veg. Det samme gjelder for fører av kjøretøy i Statens vegvesens tjeneste og offentlig parkeringskontrolltjeneste.

0 Endret ved lover 19 juni 1970 nr. 65, 12 juni 1987 nr. 64, 23 juni 1995 nr. 40 (ikr. 1 okt 1995), 21 juni 2002 nr. 39 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 21 juni 2002 nr. 576), 21 juni 2019 nr. 68 (ikr. 1 jan 2020 iflg. res. 21 juni 2019 nr. 869).

§ 12. Plikter ved trafikkuhell.

Enhver som med eller uten skyld er innblandet i trafikkuhell, skal straks stanse og hjelpe personer og dyr som er kommet til skade, og for øvrig delta i de tiltak som uhellet gir grunn til. Denne plikt har, om det er nødvendig, også andre som er i nærheten eller som kommer til stede.

De som er innblandet i trafikkuhell, har gjensidig plikt til å oppgi navn og adresse. Fører av kjøretøy skal også oppgi eierens navn og adresse og i tilfelle motorvognens kjennemerke.

Har trafikkuhell medført død eller skade på person og skaden ikke er ubetydelig, skal de som er innblandet i uhellet, sørge for at politiet snarest mulig blir underrettet om uhellet. Før politiet kommer til stede etter slikt uhell, skal de som er innblandet, ikke forlate stedet uten at det er nødvendig eller politiets samtykke er innhentet. Må en som er innblandet i et uhell som nevnt, forlate stedet, skal han snarest underrette politiet om sin befatning med uhellet og om navn og adresse. Har trafikkuhell voldt materiell skade, og det ikke er noen til stede som kan vareta skadelidtes tarv, skal den som har voldt skaden, snarest mulig underrette skadelidte eller politiet om uhellet.

Kjøretøy som etter trafikkuhell er plassert slik at det kan være til fare eller hinder for trafikken, skal straks flyttes til et egnet sted. Dersom hensynet til trafikksikkerheten tillater det, skal de som er innblandet i uhellet, ha anledning til å foreta oppmåling og oppmerking før kjøretøyet flyttes. Har trafikkuhellet medført død eller alvorlig skade på person, må innblandet kjøretøy bare flyttes med politiets samtykke eller dersom det fører til vesentlig fare eller uforholdsmessig hindring av trafikken om kjøretøyet blir stående til politiet kommer. Må kjøretøy som er innblandet i slikt uhell, flyttes før politiet kommer til stedet, skal de som er innblandet i uhellet, så vidt mulig sørge for oppmåling eller oppmerking av kjøretøyet plassering.

Før politiet kommer til stede etter trafikkuhell som har medført død eller alvorlig skade på person, må spor ikke fjernes og andre forhold av betydning for etterforskningen ikke endres uten at det er strengt nødvendig. De som er innblandet i uhellet, skal søke å hindre fjerning av spor og endring av andre forhold av betydning.

0 Endret ved lov 19 juni 1970 nr. 65.

Kap. III. Kjøretøyer m.m.

§ 13. *Krav til kjøretøyer og bruk av kjøretøyer.*

Kjøretøy skal være bygget, innrettet, utstyrt og vedlikeholdt slik at det kan brukes uten å volde unødige fare eller ulempe og uten å skade veg.

Departementet gir nærmere bestemmelser om bruk, og om konstruksjon, innretning, vekt, mål og utstyr, herunder verneutstyr, m.m. for de forskjellige grupper av kjøretøyer, og om last og antall personer kjøretøyet kan føre.

Departementet kan fastsette forskrift om at kjøretøy med tillatt totalvekt over 3 500 kg skal være utstyrt med elektronisk betalingsenhet tilknyttet gyldig avtale for kjøring på offentlig veg. Departementet kan gi nærmere bestemmelser om ordningen, herunder bestemmelser om virkeområde og hvilke grupper kjøretøy som skal omfattes.

Departementet kan fastsette at kjøretøy skal være utstyrt med fartsskriver for registrering av kjøre- og hviletid, arbeidstid, ferie- og sykefravær, hastighet, kjøretøyet posisjoner herunder grensepasseringer, lasting og lossing mv., jf. § 21 annet ledd. Slike registreringer kan benyttes til kontroll av overholdelsen av regler gitt i og i medhold av denne loven, yrkestransportloven, arbeidsmiljøloven og allmenngjøringsloven. Departementet gir nærmere bestemmelser om godkjenning, montering og kontroll av fartsskriver. Utgiftene til anskaffelse, montering og kontroll av fartsskrivere dekkes av kjøretøyet eier.

Endringer som øker den maksimale hastighet eller ytelse på motorsykkel (herunder moped) utover grenser fastsatt for vedkommende gruppe av motorsykler i medhold av annet ledd, må ikke foretas.

Med samtykke fra departementet kan en kommune innføre gebyr for bruk av piggedekk i nærmere fastsatt område. Departementet kan gi nærmere bestemmelser om slikt tiltak. Departementet kan pålegge en kommune å gjennomføre ordning som nevnt i dette ledd.

Med samtykke fra departementet kan en kommune for å begrense miljøulemper fra vegtrafikken innføre lavutslippssone i et fastsatt område. Departementet kan gi nærmere bestemmelser om plikt til å medbringe dokumentasjon av kjøretøyet utslippsnivå, rett til å kreve opplyst og å lagre kjøretøysinformasjon og informasjon om eier og bruker mv. til bruk i betalings- og kontrollsammenheng, herunder rett til å kreve

bruk av elektronisk enhet om bord i motorvogn for elektronisk identifikasjon. Departementet kan gi bestemmelser om gebyr for kjøring i sonen, tilleggsgebyr for brudd på bestemmelsene, og bestemmelser om håndheving og bruk av inntekt av ordningen.

- 0 Endret ved lover 12 juni 1987 nr. 64, 4 juli 1991 nr. 49, 23 juni 1995 nr. 40 (ikr. 1 okt 1995), 16 jan 1998 nr. 8 (ikr. 1 mai 1998 iflg. res. 3 apr 1998 nr. 324), 25 apr 2008 nr. 12 (ikr. 25 apr 2008 iflg. res. 25 apr 2008 nr. 399), 24 mai 2013 nr. 21 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 503), 3 juni 2016 nr. 20, 4 mai 2018 nr. 16 (ikr. 1 okt 2018 iflg. res. 4 mai 2018 nr. 679), 22 juni 2022 nr. 84 (i kraft 22 juni 2022 iflg. res. 22 juni 2022 nr. 1132).

§ 13 a. Forbud mot varslingsutstyr, manipulasjonsutstyr o.l. i motorvogn.

I motorvogn er det forbudt å besitte eller bruke utstyr som har til formål å:

- a. varsle om eller forstyrre trafikkontroller
- b. overstyre eller manipulere fartsskriver som nevnt i § 13 fjerde ledd, speedometer, alkolås, foreurensningsbegrensende utstyr eller annet påkrevd teknologisk utstyr slik at bruken av utstyret fører til misvisende eller uriktige opplysninger eller signaler.

Forbudet etter første ledd omfatter utstyr som blokkerer eller skjuler signaler eller opplysninger fra eller til utstyr for kontroll og overvåkning av trafikk, eller som endrer hvordan påkrevd teknologisk utstyr brukes.

Departementet kan i forskrift gi forbud mot å produsere, distribuere, markedsføre og/eller selge utstyr som nevnt i første ledd. Departementet kan videre gi forskrifter med nærmere bestemmelser til presisering og utfylling av forbudene i denne paragrafen.

- 0 Tilføyd ved lov 8 juni 2001 nr. 30, endret ved lov 22 juni 2022 nr. 84 (i kraft 22 juni 2022 iflg. res. 22 juni 2022 nr. 1132).

§ 13 b. Krav til CO₂-utslipp mv. for produsenter av personbiler, varebiler og tunge kjøretøy

For å ivareta Norges forpliktelser etter EØS-avtalen kan departementet i forskrift fastsette regler om utslippskrav mv. for produsenter av kjøretøy i gruppe M, N og O, herunder regler om:

- a. krav til utslipp av CO₂,
- b. overtredelsesgebyr,
- c. overvåkning,
- d. rapportering,
- e. innovative teknologier, herunder godkjenning.

- 0 Tilføyd ved lov 14 des 2018 nr. 96 (ikr. 1 jan 2019 iflg. res. 14 des 2018 nr. 1921), endret ved lov 17 juni 2022 nr. 71 (i kraft 1 juli 2022 iflg. res. 17 juni 2022 nr. 1041).

§ 14. Godkjenning av kjøretøyer og utstyr m.m.

Departementet gir nærmere bestemmelser om undersøkelse og godkjenning (herunder typegodkjenning) av kjøretøyer og av deler og utstyr til kjøretøyer.

Departementet kan bestemme at visse deler eller utstyr til kjøretøyer eller til vern for fører, passasjerer eller andre i trafikken skal godkjennes (eller typegodkjennes) før det tillates brukt, og kan forby handel med deler eller utstyr som ikke er godkjent.

Departementet kan bestemme at det for godkjenning som nevnt i første eller annet ledd skal betales gebyr. Departementet kan gi nærmere bestemmelser om gebyr for manglende fremstilling av kjøretøy til forvaltningskontroll hos Statens vegvesen.

- 0 Endret ved lover 23 juni 1995 nr. 40 (ikr. 1 okt 1995), 6 feb 2015 nr. 8.

§ 15. Registrering av motorvogn.

Motorvogner skal registreres. Departementet gir nærmere bestemmelser om slik offentlig registrering av motorvogner, om kjennemerker (nummerskilt) og om vognkort. Departementet kan bestemme at tilhenger til motorvogn skal registreres som motorvogn.

Den som melder en motorvogn til registrering, har plikt til å gi de opplysninger som kreves i samband med registreringen.

Når motorvogn skifter eier, skal både den tidligere og den nye eier innen 3 dager gi skriftlig melding til registreringsmyndigheten. Eier av motorvogn plikter å melde adresseendring innen 3 dager til registreringsmyndigheten.

Registrering kan ikke skje uten at det er lagt fram trygdeerklæring fra et trygdslag i samsvar med bilansvarslova eller bevis for at motorvognen ikke trenger å være trygdet etter nevnte lov.

Utgiftene til kjennemerker bæres av motorvognens eier dersom ikke departementet bestemmer noe annet.

§ 16. Unntak fra registreringsplikten.

Departementet kan unnta bestemte grupper av kjøretøy eller bestemt bruk av kjøretøy fra registreringsplikt m.m. etter § 15.

Registreringsmyndigheten kan tillate bruk av motorvogn for kortere tid eller for et enkelt høve uten at motorvognen er registrert m.m. etter § 15. I så fall skal motorvognen være i forsvarlig stand og være påsatt særlige kjennemerker. Før tillatelsen blir gitt, må det i samsvar med bilansvarslova være lagt fram trygdeerklæring fra et trygdslag eller bevis for at motorvognen ikke trenger å være trygdet etter nevnte lov.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om tillatelse til slik bruk av motorvogn som nevnt i annet ledd og kan sette særlige vilkår for tillatelsen, herunder krav om gebyr.

0 Endret ved [lov 4 juli 1991 nr. 49](#).

§ 17. Bruk av motorvogn mv.

For så vidt ikke annet følger av § 16, må motorvogn eller andre registreringspliktige kjøretøyer ikke brukes uten at de er meldt til registrering og påsatt lovlige kjennemerker og det er utferdiget vognkort. Vognkortet skal alltid følge med under bruken. Registreringspliktig kjøretøy som er avregistrert eller er uten lovlige kjennemerker, skal ikke være parkert utover 14 dager på offentlig veg eller privat veg skiltet med offentlig trafikkskilt.

Eier av motorvogn eller den som på eierens vegne har rådighet over den, plikter å forvise seg om at den som han lar bruke motorvognen, fyller vilkårene for å føre den.

0 Endret ved [lover 8 juni 2001 nr. 30](#), [20 juni 2003 nr. 50](#), [9 juni 2023 nr. 33](#) (i kraft 1 juli 2023 iflg. [res. 9 juni 2023 nr. 808](#)).

§ 18. Krav om alkoholås ved transport mot vederlag

Departementet kan fastsette i forskrift at det skal være montert alkoholås i kjøretøy som benyttes ved transport mot vederlag, og gir nærmere bestemmelser om godkjenning, montering og kontroll av alkoholåsen. Utgifter til anskaffelse, montering og kontroll av alkoholåsen dekkes av den som driver transport mot vederlag.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om ordningen, herunder bestemmelser om virkeområde, hvilke grupper kjøretøy som skal omfattes, og om pålegg om retting ved kontroll langs veg.

- 0 Endret ved lover 12 juni 1987 nr. 64, 4 juli 1991 nr. 49, 23 juni 1995 nr. 40 (i kraft 1 okt 1995), opphevet ved lov 14 juni 2002 nr. 20 (ikr. 1 jan 2003 iflg. res. 14 juni 2002 nr. 536). Tilføyd igjen ved lov 20 apr 2018 nr. 13 (ikr. 1 mai 2018 iflg. res. 20 apr 2018 nr. 601).

§ 19. Kontroll av kjøretøy

Eier av kjøretøy eller den som på eierens vegne har rådighet over det, skal framstille kjøretøyet til kontroll når politiet eller Statens vegvesen krever det. Vedkommende skal også gi opplysninger om kjøretøyet når det kreves.

Departementet kan i forskrift gi regler om kontroll av kjøretøy etter første ledd og om gebyr. Departementet kan i forskrift også gi regler om kontroll av kjøretøy langs veg og om kriterier for utvelgelse av kjøretøy til slik kontroll. I forskriften kan det gis nærmere regler om krav til kompetanse for kontrollører, herunder personell som gjennomfører foretakskontroll etter § 21, om krav til kontrollutstyr og om kontrollgebyr.

Departementet kan i forskrift gi regler om at kjøretøyfabrikanter og deres kontaktpunkt skal gjøre tilgjengelig tekniske opplysninger om kjøretøy til bruk i kontroll av kjøretøy.

- 0 Endret ved lover 4 juli 1991 nr. 49, 28 apr 1994 nr. 9 (ikr. 1 mai 1994), 23 juni 1995 nr. 40 (ikr. 1 okt 1995), 21 juni 2002 nr. 39 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 21 juni 2002 nr. 576), 18 juni 2004 nr. 40, 4 mai 2018 nr. 16 (ikr. 1 okt 2018 iflg. res. 4 mai 2018 nr. 679), 21 juni 2019 nr. 68 (ikr. 1 jan 2020 iflg. res. 21 juni 2019 nr. 869), 20 des 2023 nr. 116 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2172).

§ 19 a. Periodisk kjøretøykontroll

Periodisk kjøretøykontroll kan bare utføres av godkjente virksomheter med godkjente kontrollører og godkjent teknisk leder. For godkjenning må kontrollør og teknisk leder fremlegge ordinær politiattest for å vise at vedkommende er skikket til oppgaven.

Departementet kan i forskrift gi regler om vilkår og overgangsordninger for godkjenning som nevnt i første ledd, om opplæringsvirksomhet, om godkjennings- og tilsynsmyndigheten og om gebyrer for godkjenning og tilsyn. Departementet kan i forskrift også gi regler om pålegg om retting, advarsel og tilbakekall av godkjenningen, om stansing av virksomheten og om tvangsmulkt.

- 0 Tilføyd ved lov 18 juni 2004 nr. 40, endret ved lov 4 mai 2018 nr. 16 (ikr. 1 okt 2018 iflg. res. 4 mai 2018 nr. 679).

§ 19 b. Krav til verksteder m.m.

Reparasjon, vedlikehold, ombygging, oppbygging og påbyggingsarbeid på motorvogn og tilhenger til motorvogn kan bare foretas av godkjent virksomhet. Det samme gjelder for montering, kontroll og reparasjon av fartsskriver. For å få godkjenning til å montere, kontrollere og reparere fartsskriver må virksomhetens ansvarlige leder fremlegge ordinær politiattest for å vise at vedkommende er skikket til oppgaven.

Departementet kan i forskrift gi regler om godkjenning av verksteder som skal montere, kontrollere og reparere sikkerhetsmessige eller miljømessige innretninger i kjøretøyer.

Departementet kan i forskrift gi regler om vilkårene og overgangsordninger for godkjenning av virksomheter som nevnt i første og andre ledd, godkjenning av virksomhetens leder, og om tilsyn med slik virksomhet. Departementet kan også gi regler om godkjennings- og tilsynsmyndighet, om plikt til å bistå

tilsynsmyndigheten og om gebyrer for godkjenning og tilsyn. Departementet kan i forskriften gi regler om pålegg om retting, advarsel og tilbakekall av godkjenningen, om stansing av virksomheten og om tvangsmulkt.

I forskrift kan departementet gjøre unntak fra kravet om godkjenning for enkelte typer kjøretøy, for enkelte typer arbeid og for enkelte virksomheter og personer etter nærmere angitte vilkår.

- 0 Tilføyd ved lov 4 mai 2018 nr. 16 (ikr. 1 okt 2018 iflg. [res. 4 mai 2018 nr. 679](#)), endret ved lov 20 des 2023 nr. 116 (i kraft 1 jan 2024 iflg. [res. 20 des 2023 nr. 2172](#)).

§ 19 c. Kontroll av virksomheter som driver handel med motorvogner mv.

Statens vegvesen kan, etter nærmere regler gitt av departementet i forskrift, kontrollere motorvogner, tilhengere og godkjenningspliktig utstyr i virksomheter der dette selges.

- 0 Tilføyd ved lov 4 mai 2018 nr. 16 (ikr. 1 okt 2018 iflg. [res. 4 mai 2018 nr. 679](#)), endret ved lov 21 juni 2019 nr. 68 (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 21 juni 2019 nr. 869](#)).

§ 20. Utenlandsk motorvogn.

Departementet¹ gir bestemmelser om i hvilken utstrekning og på hvilke vilkår motorvogn eller tilhenger som er registrert eller hjemmehørende i fremmed stat kan tillates brukt her i riket.

- 1 Samferdselsdepartementet, som 24 aug 1990 nr. 695 har gitt Vegdirektoratet fullmakt til å gjøre unntak fra forskrift 28 mars 1967 nr. 9350 om bruk av utenlandsk motorvogn i riket for personer bosatt i Sverige som må kjøre mellom bopel og arbeidsplass i Norge.

Kap. IV. Fører av kjøretøy m.m.

§ 21. ¹Alminnelige plikter.

Ingen må føre eller forsøke å føre kjøretøy når han er i en slik tilstand at han ikke kan anses skikket til å kjøre på trygg måte, hva enten dette har sin årsak i at han er påvirket av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel, eller i at han er syk, svekket, sliten eller trett, eller skyldes andre omstendigheter.

Departementet kan gi forskrifter om kjøre- og hviletid, om bruk av fartsskrivere, om arbeidstid og om arbeidsvilkår for førere, grupper av førere, andre arbeidstakere innenfor vegtransport og avtalepart i transportoppdrag. Departementet kan videre gi forskrifter om plikt til å registrere opplysninger som nevnt i første punktum, om ferie- og sykefravær og om lagring, nedlasting, oppbevaring, innsending og kontroll av opplysningene og om kontrollmyndighetenes tilgang til virksomheter, kjøretøy og kontrollapparater. Departementet kan også gi forskrifter om gebyr for utstedelse av fartsskriverkort.

- 0 Endret ved lover 18 juni 2004 nr. 40, 25 apr 2008 nr. 12 (ikr. 25 apr 2008 iflg. [res. 25 apr 2008 nr. 399](#)), 22 juni 2022 nr. 84 (i kraft 22 juni 2022 iflg. [res. 22 juni 2022 nr. 1132](#)).

- 1 Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 24e (forordning (EU) 561/2006).

§ 22. Ruspåvirkning av motorvognførere

Ingen må føre motorvogn når han er påvirket av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel.

Har han større alkoholkonsentrasjon i blodet enn 0,2 promille eller en alkoholmengde i kroppen som kan føre til så stor alkoholkonsentrasjon i blodet, eller større alkoholkonsentrasjon i utåndingsluften enn 0,1 milligram per liter luft, regnes han i alle tilfeller for påvirket av alkohol i henhold til bestemmelsene i loven.

Overstiger konsentrasjon i blodet av annet berusende eller bedøvende middel grenser fastsatt i forskrift gitt med hjemmel i loven, eller en mengde slikt middel i kroppen som kan føre til så stor konsentrasjon av slikt middel i blodet, regnes han i alle tilfeller for påvirket i forhold til bestemmelsene i loven. Dette gjelder likevel ikke hvor overskridelsen skyldes legemiddel inntatt i henhold til gjeldende forskrivning fra lege eller tannlege.

Villfarelse med hensyn til alkoholkonsentrasjonens størrelse fritar ikke for straff. Det samme gjelder villfarelse med hensyn til størrelsen av konsentrasjonen av annet berusende eller bedøvende middel, med mindre slikt middel er inntatt i henhold til gjeldende forskrivning fra lege eller tannlege, jf. tredje ledd.

Fører av motorvogn må ikke nyte alkohol eller ta annet berusende eller bedøvende middel i de første seks timene etter at han er ferdig med kjøringen, når han forstår at det kan bli politietterforskning på grunn av kjøringen eller utviser grov uaktsomhet i så måte. Dette forbudet gjelder likevel ikke etter at blodprøve eller utåndingsprøve er tatt, eller politiet har avgjort at slik prøve ikke skal tas.

Departementet kan gi forskrift om grenser for konsentrasjoner i blodet av annet berusende eller bedøvende middel som nevnt i tredje ledd og § 31 annet ledd.

- 0 Endret ved lover 10 apr 1981 nr. 8, 24 juni 1988 nr. 66, 22 sep 2000 nr. 79 (ikr. 1 jan 2001 iflg. res. 22 sep 2000 nr. 959), 17 des 2010 nr. 91 (ikr. 1 feb 2012 iflg. res. 20 jan 2012 nr. 38) som endret ved lov 25 nov 2011 nr. 45, 6 feb 2015 nr. 8, 19 juni 2015 nr. 65 (ikr. 1 okt 2015).

§ 22 a. *Politiets testing av ruspåvirkning*

Politiet kan ta alkotest (foreløpig blåseprøve) og foreløpig test av om motorvognfører er påvirket av annet berusende eller bedøvende middel når:

1. det er grunn til å tro at han har overtrådt bestemmelsene i § 22 eller § 22 b,
2. det er grunn til å tro at han har overtrådt andre bestemmelser som er gitt i eller i medhold av denne lov, og departementet har bestemt at overtredelsen kan ha slik virkning,
3. han med eller uten egen skyld er innblandet i trafikkuhell, eller
4. han er blitt stanset i trafikkkontroll.

Dersom testresultatet eller andre forhold gir grunn til å tro at fører av motorvogn har overtrådt bestemmelsene i § 22 eller § 22 b, kan politiet foreta særskilt undersøkelse av om det forekommer tegn og symptomer på ruspåvirkning og fremstille ham for utåndingsprøve, blodprøve, spyttprøve og klinisk legeundersøkelse for å søke å fastslå påvirkningen. Slik fremstilling skal i alminnelighet finne sted når føreren nekter å medvirke til alkotest eller foreløpig test av om føreren er påvirket av annet berusende eller bedøvende middel.

Utåndingsprøve tas av politiet. Blodprøve og spyttprøve kan tas av lege, sykepleier, helsesekretær eller bioingeniør. Klinisk legeundersøkelse foretas når det er mistanke om påvirkning av andre midler enn alkohol eller andre særlige grunner taler for det.

Departementet gir nærmere bestemmelser om undersøkelsene nevnt i de foregående ledd.

- 0 Tilføyd ved lov 10 apr 1981 nr. 8, endret ved lover 24 juni 1988 nr. 66, 4 juli 1991 nr. 49, 17 des 2010 nr. 91 (ikr. 17 des 2010 iflg. res. 17 des 2010 nr. 1613), 25 nov 2011 nr. 45, 5 mai 2006 nr. 13 (ikr. 1 feb 2012 iflg. res. 20 jan 2012 nr. 38), 22 juni 2012 nr. 59, 6 feb 2015 nr. 8, 9 juni 2023 nr. 33 (i kraft 1 juli 2023 iflg. res. 9 juni 2023 nr. 808).

§ 22 b. *Pliktmessig avhold*

Den som fører motorvogn i stilling eller yrke som medfører befordring av personer eller gods, må i tjenestetiden ikke nyte alkohol eller ta annet berusende eller bedøvende middel.

Tjenestetiden omfatter tidsrommet fra den tid da vedkommende i henhold til sine tjenesteplikter påbegynner utførelsen av slikt arbeid som stillingen krever og inntil arbeidet avsluttes. Forbudet gjelder også i et tidsrom av 8 timer før tjenestetiden begynner.

0 Tilføyd ved lov 5 mai 2006 nr. 13 (ikr. 1 feb 2012 iflg. res. 20 jan 2012 nr. 38).

§ 22 c. Tolletatens testing av ruspåvirkning

Tolletaten kan ta alkotest (foreløpig blåseprøve) og foreløpig test av om motorvognføreren er påvirket av annet berusende eller bedøvende middel når motorvognen er stanset i kontroll etter vareførselsloven § 8-1 første ledd, jf. § 8-2 bokstav b.

Dersom testresultatet gir grunn til å tro at føreren av motorvognen har overtrådt bestemmelsen i § 22, skal politiet straks varsles. Tolletaten kan holde føreren tilbake med makt dersom føreren forsøker å unndra seg testing eller inntil føreren er overlevert politiet. Maktbruken må være nødvendig og stå i forhold til situasjonens alvor, tjenestehandlingens formål og omstendighetene for øvrig.

0 Tilføyd ved lov 9 juni 2023 nr. 33 (i kraft 1 juli 2023 iflg. res. 9 juni 2023 nr. 808).

§ 23. Ansvar for kjøretøyets stand m.m.

Før kjøringen begynner, skal føreren forvisse seg om at kjøretøyet er i forsvarlig og forskriftsmessig stand og at det er forsvarlig og forskriftsmessig lastet. Han skal sørge for at kjøretøyet også under bruken er i forsvarlig stand og forsvarlig lastet.

Eier av kjøretøy eller den som på eierens vegne har rådighet over det, plikter å sørge for at kjøretøyet ikke brukes dersom det ikke er i forsvarlig stand.

Ved transportoppdrag skal transportforetaket sette føreren i stand til å oppfylle sine plikter etter første ledd slik at kjøretøyet er forsvarlig og forskriftsmessig lastet. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om transportforetakets plikter, herunder nærmere regler for visse typer kjøretøy.

0 Endret ved lover 4 juli 1991 nr. 49, 20 des 2023 nr. 116 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2172).

§ 23 a. Personlig verneutstyr.

Kongen¹ kan bestemme at personlig verneutstyr og annet utstyr til sikring av personer skal brukes under kjøring med motorvogn. Kongen kan gi nærmere regler om omfanget av bruken og unntak fra påbudet. Det kan bestemmes at føreren skal være ansvarlig for at passasjer under 15 år bruker utstyr som nevnt i første punktum.

0 Tilføyd ved lov 13 juni 1975 nr. 48, endret ved lover 10 apr 1981 nr. 8, 12 juni 1987 nr. 64, 18 juni 2004 nr. 40.

1 Samferdselsdepartementet jf. res. 13 juni 1975 nr. 4.

§ 23 b. Forbud mot bruk av elektronisk utstyr i motorvogn

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om forbud mot bruk i motorvogn av elektronisk utstyr som kan forstyrre føreren.

0 Tilføyd ved lov 17 des 1999 nr. 98.

§ 24. Alminnelige regler om førerett, førerkort, føreprøve og kompetansebevis

Den som skal føre motorvogn må ha førerett og ha ervervet førerkort der dette kreves, samt eventuelt gyldig kompetansebevis, for vedkommende gruppe av motorvogner. Under kjøring skal fører alltid ha førerkort og kompetansebevis med seg.

Departementet kan bestemme at offentlig aldersbevis eller bevis for å ha gjennomgått bestemt opplæring må medbringes under kjøring med førerkortfrie motorvogner.

Den som skal få førerett for personbil, må være fylt 18 år. Departementet kan fastsette en høyere eller lavere nedre aldersgrense for førerett for bestemte førerkortklasser.

Den som skal få førerkort må være edruelig, og det må ikke være noe å si på hans vandel ellers. Han må ha tilstrekkelig syn og førighet, nødvendig fysisk og psykisk helse og ha bestått førerprøve. Ved kjøring til førerprøve anses kandidat som fører av motorvognen.

Departementet kan gi forskrift om førerprøve og førerett, herunder gebyr, gyldighetstid, fastlagt føreropplæring før førerprøve, helsekrav, krav til tilleggsopplæring og vilkår og begrensninger i føreretten. Departementet kan ved forskrift fastsette nærmere bestemmelser om at den som ikke består førerprøve, utrykningsprøve eller prøve for yrkessjåførkompetanse kan forbyes å gå opp til ny prøve i en periode på inntil to måneder (karantene).

Departementet kan gi forskrift om førerkort og kompetansebevis, herunder gebyr, førerkortklasser, gyldighetstid, utferdigelse, utskifting, unntak fra førerkortplikt, midlertidig kjøretillatelse, aldersbevis og bevis for å ha gjennomgått bestemt trafikkopplæring.

Dersom innehaver av førerkort ikke lenger fyller de krav som er fastsatt til syn, helse og førighet etter femte ledd, plikter han å gi melding om det til statsforvalteren som må gi melding til politiet, jf. § 34.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om utstedelse av norsk førerkort på grunnlag av gyldig utenlandsk førerett. Det kan herunder gis bestemmelser om innlevering av det utenlandske førerkortet, samt om innhenting av opplysninger om vedkommende. Det kan også bestemmes at førerprøve kan unnlates eller at vedkommende skal ha bestått en forenklet førerprøve.

Departementet kan sette særlige vilkår i tillegg til vilkårene i tredje og fjerde ledd for den som vil ha førerett for bestemte førerkortklasser eller for bestemte grupper av motorvogner.

Departementet kan gi forskrift om kvalifikasjonskrav, herunder grunn- og etterutdanning for førerprøvesensorer.

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt fusker eller forsøker å fuske på førerprøven, kan ilegges karantene på inntil ett år og kan nektes å gå opp til prøve i andre førerkortklasser i denne perioden. Departementet kan ved forskrift fastsette nærmere bestemmelser om slik karantene. Departementet kan ved forskrift fastsette tilsvarende regler for utrykningsprøve og prøve for yrkessjåførkompetanse.

- 0 Endret ved lover 21 juni 1968 nr. 5, 13 juni 1980 nr. 42, 10 apr 1981 nr. 8, 12 juni 1987 nr. 64, 29 aug 2003 nr. 87 (ikr. 1 sep 2003 iflg. res. 29 aug 2003 nr. 1092), 19 des 2003 nr. 133 (ikr. 1 jan 2004 iflg. res. 19 des 2003 nr. 1764), 18 juni 2004 nr. 40, 25 feb 2011 nr. 6, jf. dir 2006/126, 29 mars 2019 nr. 10 (ikr. 29 mars 2019 iflg. res. 29 mars 2019 nr. 401), 7 mai 2021 nr. 34 (ikr. 1 juni 2021 iflg. res. 7 mai 2021 nr. 1416).

§ 24 a. Sperrefrist for retten til å føre førerkortpliktig motorvogn på grunn av straffbart forhold m.m.

Den som har kjørt motorvogn uten å ha førerett for den aktuelle førerkortklassen, kan ikke få slik førerett første gang før det er gått 6 måneder siden den ulovlige kjøringen fant sted. Er han yngre enn den lovlig minstealderen for slik førerett, løper sperrefristen til det er gått 6 måneder fra den dagen han oppnår

minstealderen. Er det voldt større skade ved kjøringen, skal sperrefristen etter første og andre punktum være ett år. Tilsvarende gjelder også for den som ulovlig endrer maksimal hastighet eller ytelse i motorvogn i strid med § 13 femte ledd.

Blir en som ikke har førerrett ilagt straff for en overtredelse som ville ha ført til tap av retten til å føre motorvogn for en viss minstetid eller for alltid etter tvingende regler i eller i medhold av § 33, skal det i samme dom eller forelegg fastsettes en sperrefrist for å gi førerrett til vedkommende. Fristen skal ikke settes kortere enn den perioden for tap av førerrett som i tilfelle skulle ha vært fastsatt etter § 33.

Blir den som ikke har førerrett, med skjellig grunn mistenkt for straffbart forhold som kan ha betydning for adgangen til å få førerkort, kan politimesteren eller den han gir myndighet bestemme at førerett ikke kan erverves før saken er endelig avgjort, likevel ikke ut over 3 måneder uten kjennelse av tingretten.

- 0 Tilføyd ved lov 21 juni 1968 nr. 5, endret ved lover 10 apr 1981 nr. 8, 4 juli 1991 nr. 49, 23 juni 1995 nr. 40 (ikr. 1 okt 1995), 30 aug 2002 nr. 67 (ikr. 1 jan 2003 iflg. res. 30 aug 2002 nr. 938), 4 juli 2003 nr. 77 (ikr. 1 jan 2004 iflg. res. 19 des 2003 nr. 1614), 18 juni 2004 nr. 40. **Endres** ved lov 20 des 2023 nr. 110 (i kraft fra den tid Kongen bestemmer).

§ 25. (Opphevet)

- 0 Opphevet ved lov 10 apr 1981 nr. 8.

§ 26. Øvingskjøring.

Øvingskjøring må ikke være til fare eller unødig ulempe for annen trafikk. Politiet kan av hensyn til trafikkforholdene forby eller begrense øvingskjøring på bestemte steder og til bestemte tider.

Øvingskjøring med motorvogn må ikke finne sted tidligere enn 2 år før det tidspunkt da eleven etter sin alder kan få førerrett for vedkommende motorvogngruppe. Departementet kan fastsette strengere alderskrav for øvingskjøring for visse motorvogngrupper. Er øvingskjøringen ledd i føreropplæring mot vederlag, kan den bare finne sted når det brukes godkjent lærevogn og eleven ledsages i vognen av godkjent lærer. I andre tilfelle må eleven ledsages i motorvognen av person som har fylt 25 år og har gyldig førerrett for vedkommende motorvogngruppe og har hatt slik førerrett uavbrutt i minst 5 år. Departementet kan ved forskrift fravike kravet om godkjent lærer og godkjent lærevogn, jf. tredje punktum, og fastsette tilleggskrav for øvingskjøring med visse motorvogner.

Obligatorisk opplæring i glattkjøring kan bare gjennomføres på øvingsbaner som er særskilt godkjent av Vegdirektoratet.

Departementet kan gi forskrifter om øvingskjøring og kan på vilkår tillate øvingskjøring med visse motorvogner eller på visse områder uten at lærer eller ledsager følger med i kjøretøyet.

Ved øvingskjøring anses lærer eller ledsager som fører av motorvognen. Det som er bestemt i eller i medhold av kap. II og §§ 21, 22 og 22 a), gjelder likevel også for eleven.

- 0 Endret ved lover 10 apr 1981 nr. 8, 12 juni 1987 nr. 64, 28 apr 1994 nr. 9 (ikr. 1 okt 1994), 19 des 2003 nr. 133 (ikr. 1 jan 2004 iflg. res. 19 des 2003 nr. 1764), 18 juni 2004 nr. 40. **Endres** ved lov 3 april 2020 nr. 18 (i kraft fra den tid Kongen bestemmer).

§ 27. Opplæringsinstitusjoner for førerkortrettet opplæring m.m.

Førerkortrettet opplæring mot vederlag kan bare gis av offentlig skoleverk og godkjente virksomheter med godkjente trafikkklærere og godkjent faglig leder. Den som skal godkjennes som trafikkklærer, må fremlegge ordinær politiattest som viser at vedkommende er skikket til oppgaven.

Departementet kan i forskrift:

- a. gi regler om godkjenning og drift av virksomheter etter første ledd, gjøre unntak fra kravet om godkjenning etter første ledd og gi nærmere regler om gjennomføringen av førerkortrettet opplæring, herunder sette begrensninger for hvilke klasser og emner det kan gis opplæring innenfor,
- b. stille krav til den som skal gi opplæring mot vederlag og faglig ansvarlig, herunder vilkår for godkjenningen, krav til alder, utdanning, førerkort, edruelighet og helse, tilleggskrav for undervisning i visse klasser, emner eller visse oppgaver, krav til regodkjenning og etterutdanning samt fastsette overgangsordninger,
- c. gi regler om tilsyn med godkjenningspliktig opplæring, herunder krav til tilsynsmyndigheten og tilsynspersonell samt tilsynssubjektets plikt til å medvirke,
- d. gi regler om pålegg om retting og stans av virksomheten, advarsel og tilbakekall av godkjenningen, tvangsmulkt og om avbrytelse og underkjenning av opplæring, herunder at undervisning i offentlig skoleverk kan avbrytes og underkjennes,
- e. gi regler om gebyr for godkjenning og tilsyn.

0 Endret ved lover 10 apr 1981 nr. 8, 12 juni 1987 nr. 64, 19 des 2003 nr. 133 (ikr. 1 jan 2004 iflg. res. 19 des 2003 nr. 1764), 18 juni 2004 nr. 40, 21 juni 2013 nr. 82 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 27 sep 2013 nr. 1132 som endret ved res. 13 des 2013 nr. 1449), 3 april 2020 nr. 18 (i kraft 3 april 2020 iflg. res. 3 april 2020 nr. 576).

§ 28. Trafikkopplæring.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om teoretisk og praktisk opplæring mot vederlag av personer som vil erverve førerett, kompetansebevis eller bevis for å ha gjennomgått annen bestemt trafikkopplæring. Det kan herunder fastsettes læreplan for undervisningen. Departementet kan bestemme at lærevoan og opplæringsmateriell ellers skal godkjennes av vedkommende myndighet.

Departementet kan gi nærmere regler om godkjenning av pris for bruk av øvingsbaner til obligatorisk opplæring for fører av tunge kjøretøy.

0 Endret ved lover 12 juni 1987 nr. 64, 17 des 1999 nr. 98, 19 des 2003 nr. 133 (ikr. 1 jan 2004 iflg. res. 19 des 2003 nr. 1764), 18 juni 2004 nr. 40.

§ 29. ¹Kvalifikasjonskrav til yrkessjåfører

Den som mot vederlag skal føre motorvogn, må tilfredsstille krav til grunn- og etterutdanning i forskrift gitt av departementet. Bevis for gjennomført utdanning skal alltid medbringes under kjøring.

Departementet kan gi forskrift om grunn- og etteropplæring, prøver, gebyr, bevis, samt vilkår for godkjenning og drift av lære- og prøvesteder, herunder krav til personell. Departementet kan videre gi forskrift om tilsyn med lære- og prøvesteder.

0 Opphevet ved lov 12 juni 1987 nr. 64, tilføyd igjen ved lov 25 mai 2007 nr. 17 (ikr. 1 juli 2007 iflg. res. 25 mai 2007 nr. 554). Endres ved lov 3 april 2020 nr. 18 (i kraft fra den til Kongen bestemmer).

1 Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 36a (direktiv 2003/59/EF).

§ 29 a. Opplæringsinstitusjoner for fører av utrykningskjøretøy m.m.

Opplæring med sikte på å erverve kompetansebevis for utrykningskjøring kan bare gis av Politihøgskolen og godkjente kursarrangører med godkjent utrykningsinstruktør og undervisningsansvarlig.

Departementet kan i forskrift:

- a. gi regler for godkjenning og drift av opplæringsinstitusjoner etter første ledd, fastsette begrensninger i retten til drift, gjøre unntak fra kravet til godkjenning etter første ledd samt regulere gjennomføringen av opplæringen,

- b. stille krav til utrykningsinstruktøren og undervisningsansvarlig, herunder vilkår for godkjenningen, utdanning, førerett og erfaring for å inneha slik godkjenning, krav om etterutdanning og regodkjenning samt fastsette overgangsordninger,
- c. gi regler om tilsyn med godkjenningspliktig opplæring, herunder krav til tilsynsmyndigheten og tilsynspersonell samt tilsynssubjektets plikt til å medvirke,
- d. gi regler om pålegg om retting og stans av virksomheten, advarsel og tilbakekall av godkjenningen, tvangsmulkt og om avbrytelse og underkjenning av opplæring, herunder at undervisning i offentlig skoleverk kan avbrytes og underkjennes,
- e. gi regler om gebyr for godkjenning og tilsyn.

0 Tilføyd ved lov 3 april 2020 nr. 18 (i kraft 3 april 2020 iflg. res. 3 april 2020 nr. 576).

§ 30. ¹Motorvognfører med utenlandsk førerkort eller kompetansebevis

Departementet gir forskrift om i hvilken utstrekning og på hvilke vilkår innehaver av gyldig førerkort og annet påkrevd bevis for kompetanse utstedt i fremmed stat skal kunne føre motorvogn her i riket.

0 Endret ved lov 25 mai 2007 nr. 17 (ikr. 1 juli 2007 iflg. res. 25 mai 2007 nr. 554).

1 Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 36a (direktiv 2003/59/EF).

Kap. V. Reaksjoner ved overtredelse m.m.

0 Overskriften endret ved lov 17 apr 2015 nr. 19 (ikr. 1 mai 2015 iflg. res. 17 apr 2015 nr. 378).

§ 31. Alminnelige straffebestemmelser

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter eller med fengsel inntil ett år, dersom forholdet ikke går inn under strengere straffebud. På samme måte straffes overtredelse av vilkår i enkeltvedtak i medhold av denne lov og brudd på forbud etter §§ 35 og 36. Forsøk straffes ikke, med unntak for § 22 første ledd. Den som ved bruk av motorvogn uaktsomt volder betydelig legemsskade eller en annens død, straffes etter straffeloven § 280 eller § 281.

Den som overtrer § 22 første ledd, straffes som regel

- a. med bot ved alkoholkonsentrasjon i blodet til og med 0,5 promille eller alkoholkonsentrasjon i utåndingsluften til og med 0,25 milligram per liter luft, eller ved nærmere bestemt konsentrasjon i blodet av annet berusende eller bedøvende middel,
- b. med bot og betinget eller ubetinget fengsel ved alkoholkonsentrasjon i blodet over 0,5 til og med 1,2 promille eller alkoholkonsentrasjon i utåndingsluften over 0,25 til og med 0,6 milligram per liter luft, eller ved nærmere bestemt konsentrasjon i blodet av annet berusende eller bedøvende middel,
- c. med bot og ubetinget fengsel ved alkoholkonsentrasjon i blodet over 1,2 promille eller alkoholkonsentrasjon i utåndingsluften over 0,6 milligram per liter luft, eller ved nærmere bestemt konsentrasjon i blodet av annet berusende eller bedøvende middel.

Påvirkningsgraden hos førere som har inntatt legemiddel i henhold til gjeldende forskrivning fra lege eller tannlege, vurderes konkret.

Ved utmåling av straffen etter annet ledd tas særlig hensyn til graden av påvirkning og hvilke farer kjøringen har medført. Den som overtrer § 22 første ledd, jf. § 31 annet ledd bokstav a, og som tidligere er straffet etter § 22 første ledd, jf. § 31 annet eller fjerde ledd, straffes som regel med bot eller bot og betinget fengsel. Den som overtrer § 22 første ledd, jf. § 31 annet ledd bokstav b eller c, og som tidligere er straffet etter § 22 første ledd, jf. § 31 annet eller fjerde ledd, straffes som regel med bot og ubetinget fengsel.

I stedet for bot og ubetinget fengsel kan det idømmes bot og betinget fengsel med vilkår som nevnt i straffeloven § 37 bokstav f.

Overtredelse av § 22 femte ledd straffes med bot og fengsel.

Parkeringsovertredelser som ikke omfattes av bestemmelser gitt i medhold av § 8, og overtredelser av forbud mot stans straffes bare dersom parkeringen har voldt eller kunne ha voldt alvorlig trafikkhindring eller fare for person eller gods. Ellers ilegges gebyr etter § 31 a.

Etter nærmere regler gitt av Kongen kan det ilegges gebyr i stedet for straff også ved overtredelse av andre regler gitt i eller i medhold av denne lov.

- 0 Endret ved lover 21 juni 1968 nr. 5, 19 juni 1970 nr. 65, 13 juni 1975 nr. 48, 12 apr 1985 nr. 18, 8 juli 1988 nr. 70, 24 juni 1988 nr. 66, 4 juli 1991 nr. 49 (ikr. 1 juli 1993 og 1 jan 1995), 23 juni 1995 nr. 35, 22 sep 2000 nr. 79 (ikr. 1 jan 2001 iflg. res. 22 sep 2000 nr. 959), 29 juni 2007 nr. 84 (ikr. 1 nov 2008 iflg. res. 10 okt 2008 nr. 1099), 17 des 2010 nr. 91 (ikr. 1 feb 2012 iflg. res. 20 jan 2012 nr. 38) som endret ved lov 25 nov 2011 nr. 45, 6 feb 2015 nr. 8, 19 juni 2015 nr. 65 (ikr. 1 okt 2015), 4 sep 2015 nr. 90 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 25 nov 2016 nr. 1407).

§ 31 a. Gebyr for parkeringsovertredelser og visse andre overtredelser.

Gebyr etter § 31 ilegges av politiet. Kongen kan gi andre offentlige organer tilsvarende gebyrmyndighet.

Kongen kan, etter at uttalelse er innhentet fra vedkommende politimester, bestemme at slik myndighet som etter denne paragraf er tillagt politiet også skal kunne utøves av kommunen. Kongen kan gi nærmere regler om gjennomføringen av slike ordninger og kan bestemme hvordan kommunalt oppkrevde gebyrer skal brukes.

Blir ilagt gebyr ikke betalt innen tre uker etter illeggelsen, forhøyes gebyret med 50 prosent. Dette gjelder selv om gebyret er påklaget.

Ileggelse av gebyr kan innklages for tingretten innen en fastsatt frist. Blir klage fremsatt etter utløpet av fristen, skal den avvises med mindre retten finner at oversittelsen hverken kan legges eier eller bruker av kjøretøyet til last og klagen er fremsatt så snart det var mulig. Retten kan oppheve ilagt gebyr hvis den finner at vilkårene for illeggelse ikke forelå. Avgjørelsen treffes ved kjennelse og kan ankes. Ileggelse av gebyr kan ikke prøves under tvangsinndrivelse av gebyret.

Ilagt gebyr og tilleggsgebyr kan inndrives etter reglene i § 38, fjorten dager etter at varsel om inndriving er kommet fram til eieren av kjøretøyet.

Kongen fastsetter størrelsen av gebyret og gir nærmere regler om illeggelse og inndriving, om betalings- og klagefrist og om klagebehandlingen.

- 0 Tilføyd ved lov 21 juni 1968 nr. 5, endret ved lover 19 juni 1970 nr. 65, 24 juni 1988 nr. 66, 4 juli 1991 nr. 49, 30 aug 2002 nr. 67 (ikr. 1 jan 2003 iflg. res. 30 aug 2002 nr. 938), 17 juni 2005 nr. 90 (ikr. 1 jan 2008 iflg. res. 26 jan 2007 nr. 88) som endret ved lov 26 jan 2007 nr. 3.

§ 31 b. Forenklet forelegg.

Kongen kan bestemme at bøteleggelse på stedet eller i ettertid for lovbrudd av nærmere angitt art kan skje ved forenklet forelegg etter faste bøtesatser. I slikt forelegg kan straffebudet og det straffbare forhold betegnes ved stikkord eller på liknende måte.

Forelegg utskrevet på stedet faller bort dersom det ikke straks vedtas. For forelegg utskrevet i ettertid gjelder straffeprosessloven § 256 nr. 5 tilsvarende. Slikt forelegg faller bort dersom det ikke vedtas innen fristen. Kongen kan gi nærmere regler om framgangsmåten når forelegget utskrives i ettertid.

Påtalemyndigheten kan til gunst for siktede oppheve vedtatt forelegg.

Politimann som ellers ikke har foreleggsmyndighet, kan gis myndighet til å utferdige forenklet forelegg.

Kongen gir nærmere regler om bruk av forenklet forelegg og fastsetter bøtesatser og subsidiær fengselsstraff for de forskjellige lovbrudd som ordningen skal omfatte.

- 0 Tilføyd ved lov 21 juni 1968 nr. 5, endret ved lover 8 juni 1979 nr. 38, 24 juni 1988 nr. 66, 19 juni 2015 nr. 65 (ikr. 1 okt 2015).

§ 32. ¹Overtredelse av vegtrafikkbestemmelser i utlandet

Departementet kan gi forskrift om at virksomhet og fører som på fremmed stats territorium har brutt kjøre- og hviletidsbestemmelser gitt i medhold av § 21 andre ledd, kan straffes her i riket i samsvar med § 31. Dette gjelder uavhengig av førerens statsborgerskap, virksomhetens hovedsete, eller lignende.

- 0 Endret ved lover 25 apr 2008 nr. 12 (ikr. 25 apr 2008 iflg. res. 25 apr 2008 nr. 399), 4 mai 2018 nr. 16 (ikr. 1 okt 2018 iflg. res. 4 mai 2018 nr. 679).
- 1 Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 24e (forordning (EU) 561/2006).

§ 33. Tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn mv.

1. Blir den som har førerrett ilagt straff, kan det i samme dom eller forelegg fastsettes tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en bestemt tid eller for alltid, dersom hensynet til trafiksikkerheten eller allmenne hensyn ellers krever det.

Tapet av førerrett fastsettes for minst 1 år dersom rettighetshaveren blir ilagt straff for overtredelse av § 22, jf. § 31. Dette gjelder ikke for overtredelser som nevnt i § 31 annet ledd bokstav a. Ilegges straff som nevnt i § 31 annet ledd bokstav a for kjøring i prøveperiode, fastsettes likevel tap av førerrett med inntil ett år.

Dersom rettighetshaveren tidligere er ilagt straff for overtredelse av § 22, jf. § 31, og han blir ilagt straff for ny overtredelse av § 22, jf. § 31 som er begått senest 5 år etter at reaksjonen ble fastsatt for den tidligere overtredelsen, skal retten til å føre førerkortpliktig motorvogn fratas for alltid. Dette gjelder likevel ikke for overtredelser som nevnt i § 31 annet ledd bokstav a.

Retten til å føre førerkortpliktig motorvogn skal fratas for alltid dersom rettighetshaveren ved bruk av motorvogn har voldt eller medvirket til trafikkuhell og blir ilagt straff for å ha unnlatt å yte hjelp til noen som kom til skade ved uhellet, jf. § 12.

Kongen gir forskrift med nærmere regler om fastsetting av hvor lenge tap av førerrett skal vare og om når det skal kreves ny førerprøve.

Tapet av førerrett kan settes kortere enn minstetiden i eller i medhold av bestemmelsen her, dersom det ellers vil virke urimelig hardt og det foreligger særdeles formildende omstendigheter ved forholdet som ligger til grunn for tapet av førerrett. Det samme gjelder når andre helt spesielle grunner taler for å gå under minstetiden.

2. Kongen kan gi forskrift om at retten til å føre førerkortpliktig motorvogn skal gå tapt for en bestemt tid av hensyn til trafiksikkerheten eller allmenne hensyn, dersom rettighetshaveren har fått nærmere angitte straffbare handlinger registrert et bestemt antall ganger i løpet av en fastsatt tidsperiode. Det kan fastsettes ulik registrering av ulike straffbare handlinger, og avhengig av om vedkommende har førerrett med eller uten prøveperiode. Det kan settes vilkår for å få føreretten tilbake.

3. Finner politiet at fører eller eier av motorvogn eller den som på eierens vegne har rådigheten over motorvognen med skjellig grunn er mistenkt for et straffbart forhold som kan medføre tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn, kan en polititjenestemann midlertidig tilbakekalle føreretten og ta førerkortet fra ham. Spørsmålet om å opprettholde midlertidig tilbakekall av føreretten og beslaget skal snarest mulig forelegges for en tjenestemann som hører til påtalemyndigheten. Beslutningen skal være skriftlig. Dersom den mistenkte ikke samtykker i det midlertidige tilbakekallet av føreretten og beslaget, må spørsmålet innen 3 uker oversendes tingretten til avgjørelse.

4. Politimesteren eller den han gir myndighet kan treffe vedtak om å frata noen retten til å føre førerkortpliktig motorvogn, dersom rettighetshaveren i løpet av de siste 6 måneder er ilagt straff i utlandet for en overtredelse som ville ha ført til tap av retten til å føre motorvogn for en viss minstetid eller for alltid etter regler i eller i medhold av § 33.

5. Når tap av førerrett er rettskraftig avgjort, eller det er truffet vedtak om midlertidig tilbakekall av retten til å føre motorvogn og midlertidig beslag av førerkort, plikter rettighetshaveren straks å levere førerkortet til politiet.

- 0 Endret ved lover 21 juni 1968 nr. 5, 10 apr 1981 nr. 8, 4 juli 1991 nr. 49, 23 juni 1995 nr. 40 (ikr. 1 okt 1995), 22 sep 2000 nr. 79 (ikr. 1 jan 2001 iflg. res. 22 sep 2000 nr. 959), 21 juni 2002 nr. 40, 30 aug 2002 nr. 67 (ikr. 1 jan 2003 iflg. res. 30 aug 2002 nr. 938), 20 juni 2003 nr. 45 (ikr. 1 juli 2003 iflg. res. 20 juni 2003 nr. 712), 4 juli 2003 nr. 77 (ikr. 1 jan 2004 iflg. res. 19 des 2003 nr. 1614), 18 juni 2004 nr. 40, 21 juni 2013 nr. 103, 17 des 2010 nr. 91 (ikr. 31 mars 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 421) som endret ved lov 25 nov 2011 nr. 45. **Endres** ved lov 20 des 2023 nr. 110 (i kraft fra den tid Kongen bestemmer).

§ 34. Tilbakekall av retten til å føre motorvogn mv. på grunn av særlige forhold

Dersom politiet har skjellig grunn til å tro at innehaver av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn ikke lenger fyller de krav som er fastsatt til syn, helse og førerlighet for slik førerrett, herunder at innehaveren ikke må misbruke alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel, eller at innehaveren ikke har de kunnskaper eller den kjøreferdighet som hensynet til trafikksikkerheten krever, kan politimesteren eller den han gir myndighet pålegge innehaveren – dersom denne fortsatt ønsker å nytte sin førerrett – innen en fastsatt frist å underkaste seg slik legeundersøkelse som finnes påkrevd og framstille seg til helt eller delvis ny førerprøve. Finner politiet det nødvendig, kan det pålegge ham å levere førerkortet til politiet inntil videre.

Unnlater innehaveren å etterkomme pålegg etter første ledd, eller legeundersøkelsen ikke er tilfredsstillende, eller består han ikke førerprøven, kan politimesteren eller den han gir myndighet tilbakekalle førerretten. § 33 nr. 5 får tilsvarende anvendelse.

Er resultatet av legeundersøkelsen ikke til hinder for det, eller består han førerprøven, kan vedkommende myndighet utferdige nytt førerkort til ham, eventuelt med begrenset gyldighetstid eller på særlige vilkår.

Politimesteren eller den han gir myndighet kan tilbakekalle førerretten når innehaveren ikke har fremlagt nødvendig legeattest innen fastsatt frist, jf. § 24 femte og sjette ledd.

Dersom innehaveren av førerretten ikke er edruelig eller hans vandel for øvrig er slik at han ikke anses skikket til å føre motorvogn, kan politimesteren eller den han gir myndighet, tilbakekalle retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en bestemt tid eller inntil videre, hvis hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn ellers krever det.

- 0 Endret ved lover 19 juni 1970 nr. 65, 10 apr 1981 nr. 8, 4 juli 1991 nr. 49, 23 juni 1995 nr. 40 (ikr. 1 okt 1995), 4 juli 2003 nr. 77 (ikr. 1 jan 2004 iflg. res. 19 des 2003 nr. 1614), 19 des 2003 nr. 133 (ikr. 1 jan 2004 iflg. res. 19 des 2003 nr. 1764), 18 juni 2004 nr. 40, 17 des 2010 nr. 91 (ikr. 17 des 2010 iflg. res. 17 des 2010 nr. 1613).

§ 35. Forbud mot å kjøre førerkortfri motorvogn.

Den som blir ilagt straff, kan i samme dom eller forelegg for en bestemt tid eller for alltid forbys å føre motorvogn som det ikke kreves førerkort for, dersom hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn ellers krever det.

Politimesteren eller den han gir myndighet kan forby en person for nærmere fastsatt tid å kjøre motorvogn som det ikke kreves førerkort for, dersom personen er blitt fratatt retten til å føre motorvogn i medhold av § 34, eller mangler de egenskaper som er nødvendige for å kjøre slik motorvogn eller av andre grunner anses uskikket til å kjøre slik motorvogn, og hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn ellers krever det.

- 0 Endret ved lover 21 juni 1968 nr. 5, 10 apr 1981 nr. 8, 4 juli 2003 nr. 77 (ikr. 1 jan 2004 iflg. res. 19 des 2003 nr. 1614).
Endres ved lov 20 des 2023 nr. 110 (i kraft fra den tid Kongen bestemmer).

§ 36. Forbud mot bruk av kjøretøy, inndragning av kjennemerke og vognkort og pålegg om hvile

1. Politiet eller Statens vegvesen kan forby bruken av en motorvogn og tilhenger til motorvogn for så lang tid som nødvendig, dersom
 - a. kjøretøyet ikke blir omregistrert når det er bestemt i medhold av § 15,
 - b. kjøretøyet ikke blir framstilt til kontroll etter § 19 eller pålegg om utbedring av mangel ikke er etterkommet innen fastsatt tid,
 - c. kjøretøyet ikke er i forsvarlig stand eller kjøretøyets last ikke er forsvarlig sikret,
 - d. kjøretøyets hjul ikke er sikret tilstrekkelig veggrep ved bruk av pigger, kjettinger eller lignende, når føreforholdet gjør det nødvendig,
 - e. pålegg gitt i medhold av § 36 a fjerde ledd ikke er etterkommet,
 - f. regler gitt i medhold av § 7 tredje ledd blir vesentlig overtrådt eller pålegg gitt i medhold av disse ikke blir etterkommet,
 - g. kjøretøyet er endret i strid med § 13 femte ledd,
 - h. fartsskriver ikke er installert, eller der fartsskriveren er manipulert eller på annen måte endret slik at informasjonen fra fartsskriveren ikke samsvarer med faktisk kjøring eller annen regulert bruk.
2. Når hensynet til trafikksikkerheten krever det, kan politimesteren eller den han gir myndighet forby bruken av motorvogn og tilhenger til motorvogn for bestemt tid inntil 1 år, dersom eieren eller noen som stadig bruker kjøretøyet med hans samtykke,
 - a. har kjørt kjøretøy som er endret i strid med § 13 femte ledd, eller
 - b. har brukt kjøretøy med vesentlig overlast, eller med farlig gods i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, eller med uforsvarlig plassert last, eller på veg der kjøretøyet ikke må kjøre etter gitte bestemmelser om aksel- og boggilast, lengde, bredde, høyde m.m, eller
 - c. har brukt kjøretøyet til kjøring ellers i strid med bestemmelser i eller i medhold av denne lov, og han tidligere er ilagt straff eller domfelt for overtredelser av slik bestemmelse eller for overtredelse av straffeloven kapittel 25 under bruk av motorvogn eller tilhenger til motorvogn, eller
 - d. har kjørt med kjøretøyet på uforsvarlig måte.
3. Når bruken av en motorvogn, eller tilhenger til motorvogn, blir forbudt etter nr. 1, 2 eller 5, kan politiet, Statens vegvesen og Tolletaten inndra kjennemerker og vognkort dersom kjøretøyet er registrert. Det samme gjelder i tilfelle som er nevnt i skattebetalingsloven § 14-11 første ledd, og dersom trafikkskyld ikke blir holdt i kraft, jf. bilansvarslova § 19. Bruksforbud som nevnt i første punktum kan om nødvendig sikres ved bruk av mekanisk eller elektronisk innretning. Kjøretøyet kan ved bruk av slik innretning holdes tilbake inntil omkostninger knyttet til bruken av innretningen er betalt.
4. Når hensynet til trafikksikkerheten krever det, kan politimesteren eller den han gir myndighet, forby bruken av annet kjøretøy enn motorvogn og tilhenger til motorvogn for bestemt tid inntil 6 måneder, dersom kjøretøyet ikke er i forsvarlig stand, eller dersom eieren eller noen som stadig bruker det med hans samtykke, har brukt det til uforsvarlig kjøring i strid med bestemmelser i eller i medhold av denne lov.
5. Dersom kjøretøyet blir overdratt til andre etter at betingelsene for å forby bruken av det etter nr. 2 og nr. 4 forelå, kan forbud mot bruk også nedlegges mot eller opprettholdes overfor den som får kjøretøyet overdratt til seg.

Finner politiet grunn til å anta at bruken av kjøretøyet vil bli forbudt i medhold av nr. 2 eller nr. 4, kan politiet midlertidig forby bruken av kjøretøyet inntil vedtak kan fattes etter nr. 2 eller nr. 4.
6. I tilfelle som nevnt i nr. 3 og 4 kan politiet ta kjøretøyet i forvaring når det finner det nødvendig. Blir det ikke hentet innen tre måneder etter utløpet av forbudstiden, kan det selges etter reglene i § 37 femte til åttende ledd.

7. Departementet kan bestemme at det skal betales gebyr for å få tilbake kjennemerker og vognkort i de tilfellene disse er inndratt.

8. Departementet kan bestemme at kjøretøy som bevis på at det ikke foreligger avskiltingsgrunnlag som nevnt i nr. 3, kan tildeles egen bekreftelse på dette, og gir nærmere bestemmelser om utstedelse og om plassering på kjøretøyet. Det kan også bestemmes at kjøretøy uten slik bekreftelse kan avskiltes der det påtreffes og at kjøring uten slik bekreftelse er forbudt.

9. Departementet kan i forskrift gi politiet og Statens vegvesen myndighet til å gi pålegg om å gjennomføre nødvendig hvile når bestemmelser gitt i medhold av § 21 annet ledd er overtrådt. Pålegg om hvile kan om nødvendig sikres ved bruk av mekanisk eller elektronisk innretning. Kjøretøyet kan ved bruk av slik innretning holdes tilbake inntil omkostninger knyttet til bruken av innretningen er betalt.

- 0 Endret ved lover 25 mai 1973 nr. 26, 10 apr 1981 nr. 8, 12 juni 1987 nr. 64, 4 juli 1991 nr. 49, 23 juni 1995 nr. 40 (ikr. 1 okt 1995), 14 juni 2002 nr. 20 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 14 juni 2002 nr. 536), 21 juni 2002 nr. 39 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 21 juni 2002 nr. 576), 25 apr 2008 nr. 12 (ikr. 25 apr 2008 iflg. res. 25 apr 2008 nr. 399), 22 juni 2012 nr. 59, 17 apr 2015 nr. 19 (ikr. 1 mai 2015 iflg. res. 17 apr 2015 nr. 378), 19 juni 2015 nr. 65 (ikr. 1 okt 2015), 21 juni 2019 nr. 68 (ikr. 1 jan 2020 iflg. res. 21 juni 2019 nr. 869), 18 des 2020 nr. 160 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 18 des 2020 nr. 2875), 22 juni 2022 nr. 84 (i kraft 22 juni 2022 iflg. res. 22 juni 2022 nr. 1132).

§ 36 a. ¹Gebyr for overtredelse av bestemmelser om tillatte vektor og dimensjoner

Eier av kjøretøy, transportør eller avsender som vesentlig overtrer eller medvirker til å vesentlig overtre bestemmelser om tillatte vektor og dimensjoner, kan ilegges gebyr.

Ved overtredelse som medfører gebyrplikt etter første ledd, kan politiet eller Statens vegvesen ta kjøretøyet i forvaring for den ansvarliges regning og risiko eller forby bruken av det inntil gebyret og eventuelle omkostninger knyttet til tilbakeholdet er betalt eller det er stilt slik sikkerhet for kravet som nevnt i tvangsfullbyrdsloven § 3-4. Forvaring og bruksforbud kan om nødvendig sikres ved bruk av mekanisk eller elektronisk innretning. Ilagt gebyr kan påklages til tingretten etter reglene i § 31 a fjerde ledd.

Gebyret er tvangsgrunnlag for utlegg også hos motorvogneieren, jfr. § 38, annet ledd. Bestemmelsene i annet ledd første punktum kan også gjøres gjeldende for motorvognen, og den hefter til sikkerhet etter bestemmelsene i § 38, første ledd.

Departementet kan gi forskrift om:

- a. Veiing, måling og relevant dokumentasjon fra avsender og kontrollmyndighetenes tilgang til slik dokumentasjon,
- b. plikt til å kjøre til anvist kontrollsted,
- c. gebyrsatser, herunder høyere satser ved gjentakelse,
- d. illeggelse, betalingsfrist og inndriving av gebyr,
- e. klagebehandling og klagefrist,
- f. adgang til ettergivelse av gebyr i særlige tilfeller og
- g. inndragning av kjennemerker og dokumenter i tilfelle som nevnt i annet ledd.

- 0 Tilføyd ved lov 19 juni 1970 nr. 65, endret ved lover 4 juli 1991 nr. 49, 26 juni 1992 nr. 86, 23 juni 1995 nr. 40 (ikr. 1 okt 1995), 21 juni 2002 nr. 39 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 21 juni 2002 nr. 576), 17 apr 2015 nr. 19 (ikr. 1 mai 2015 iflg. res. 17 apr 2015 nr. 378), 21 juni 2017 nr. 102 (ikr. 1 aug 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 825), 21 juni 2019 nr. 68 (ikr. 1 jan 2020 iflg. res. 21 juni 2019 nr. 869), 18 des 2020 nr. 160 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 18 des 2020 nr. 2875).

- 1 Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 15a (direktiv 96/53/EF endret ved direktiv 2002/7/EF og direktiv (EU) 2015/719).

§ 36 b. Tilbakeholdsrett i motorvogn og kjøretøy som trekkes av motorvogn

Politiet, Statens vegvesen og Tolletaten kan holde tilbake motorvogn og kjøretøy som trekkes av motorvogn, dersom eieren er ilagt eller antas å ville bli ilagt bot eller overtredelsesgebyr for overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven her. Likestilt med eier er den som har disposisjonsrett over motorvognen eller kjøretøyet som trekkes av motorvognen.

Tilbakehold kan bare besluttes når det er nødvendig for å sikre betaling av bot, overtredelsesgebyr og eventuelle omkostninger knyttet til gjennomføringen av tilbakeholdet og når slikt tilbakehold er forholdsmessig. Ved vurderingen skal det tas hensyn til botens eller overtredelsesgebyrets størrelse og forholdene for øvrig. Tilbakeholdet skal opphøre når betalingen er gjennomført eller det er stilt slik sikkerhet for kravet som nevnt i [tvangsfullbyrdelsesloven § 3-4](#).

Der tilbakeholdet skal sikre betaling av en bot, kan kjøretøyet holdes tilbake frem til påtalemyndigheten har besluttet om det skal ilegges bot. Påtalemyndigheten avgjør da om tilbakeholdet skal fortsette.

Tilbakeholdet kan om nødvendig sikres ved bruk av mekanisk eller elektronisk innretning.

Tilbakeholdte kjøretøy kan selges etter reglene i § 37 femte til åttende ledd dersom beløpet ikke er betalt innen tre måneder etter rettskraftig avgjørelse eller endelig fastsatt overtredelsesgebyr. Bestemmelsene i § 38 får tilsvarende anvendelse på omkostningene knyttet til tilbakeholdet.

0 Tilføyd ved lov 12 juni 1987 nr. 64, endret ved lover 28 apr 1994 nr. 9 (ikr. 1 mai 1994), 22 juni 2012 nr. 59, 17 apr 2015 nr. 19 (ikr. 1 mai 2015 iflg. res. 17 apr 2015 nr. 378), 29 mars 2019 nr. 10 (ikr. 29 mars 2019 iflg. res. 29 mars 2019 nr. 401), 21 juni 2019 nr. 68 (ikr. 1 jan 2020 iflg. res. 21 juni 2019 nr. 869), 18 des 2020 nr. 160 (ikr. 1 jan 2021 iflg. res. 18 des 2020 nr. 2875).

§ 37. Fjerning og forvaring av kjøretøy m.m.

Politiet kan kreve fjernet, eller om nødvendig fjerne eller ta i forvaring kjøretøy

- a. som er plassert i strid med bestemmelse i eller i medhold av denne lov, eller
- b. som er plassert slik at det ellers er til hinder for trafikken eller for snøbrøyting eller annet arbeid på veg, eller
- c. som er plassert på privat eller offentlig eiendom til skade eller ulempe for eier eller bruker eller mot dennes forbud.

Står kjøretøyet på et område som ikke er åpent for alminnelig trafikk, gjelder dette bare dersom eier eller bruker av grunnen krever at kjøretøyet blir fjernet.

Myndighet etter første ledd bokstav b kan også utøves av Statens vegvesen.

Kongen kan, etter uttalelse innhentet fra vedkommende politimester, bestemme at myndighet etter første ledd også skal kunne utøves av kommunen.

Kjøretøy som er tatt i forvaring etter denne paragraf kan selges dersom det ikke er hentet innen 3 måneder etter at eieren i rekommandert brev er varslet om forvaringen og om at kjøretøyet vil bli solgt dersom det ikke blir hentet. Dersom eieren eller adressen hans ikke er kjent, kan varselet kunngjøres i pressen eller på annen måte. Finner politiet eller Statens vegvesen at kjøretøyet må anses som vrak, kan det avhende kjøretøyet på hensiktsmessig måte uten hensyn til fristen foran og om nødvendig uten varsel til eieren.

Reglene i lov 29. mai 1953 om rett for handverkarar o.a. til å selja ting som ikkje vert henta, gjelder tilsvarende for salg etter fjerde ledd og for betaling av salgssummen.

Kjøretøy som er tatt i forvaring, står for eierens regning og risiko. Forvaring kan om nødvendig sikres ved hjelp av mekanisk eller elektronisk innretning. Kjøretøyet kan ved bruk av slik innretning holdes tilbake inntil omkostninger knyttet til bruken av innretningen er betalt.

Krever eieren tilbake et kjøretøy som politiet eller Statens vegvesen er i ferd med å fjerne eller har tatt i forvaring, må han først betale de utgifter som politiet eller Statens vegvesen har hatt i samband med fjerningen og forvaringen.

0 Endret ved lover 13 mars 1981 nr. 6, 4 juli 1991 nr. 49 (ikr. 1 jan 1994), 28 apr 1994 nr. 9 (ikr. 1 mai 1994), 17 des 2010 nr. 91 (ikr. 17 des 2010 iflg. res. 17 des 2010 nr. 1613), 17 apr 2015 nr. 19 (ikr. 1 mai 2015 iflg. res. 17 apr 2015 nr. 378), 4 sep 2015 nr. 90 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 25 nov 2016 nr. 1407), 21 juni 2019 nr. 68 (ikr. 1 jan 2020 iflg. res. 21 juni 2019 nr. 869).

§ 38. Panterett og inndriving m.m.

Forfalt gebyr etter § 31, jfr. § 31 a, og § 36 a er sikret ved panterett i vedkommende kjøretøy. Det samme gjelder idømte eller ilagte bøter etter vegtrafikklovgivningen, der fører og eier er samme person. Denne panteretten går foran alle andre rettigheter i kjøretøyet, men opphører dersom kjøretøyet overdras til ny eier og denne ikke kjente eller burde kjent panteretten. Panteretten står likevel tilbake for krav på skatter og avgifter til stat og kommune som er sikret ved pant i kjøretøyet, når utleggsforretningen er tinglyst før gebyr eller bøter påløp.

Gebyr etter § 31 er tvangsgrunnlag for utlegg hos den skyldige og hos den som på tiden for overtredelsen var registrert som eier av kjøretøyet, med mindre dette da var fravendt denne ved et lovbrudd. Gebyr etter § 36 a er tvangsgrunnlag for utlegg hos den som på tiden for overlasting var eier eller registrert som eier av kjøretøyet. Ved kommunal håndheving etter § 31 a annet ledd kan kommunen kreve inn gebyr etter de regler som gjelder for skatt, jf. skattebetalingsloven kapittel 13 og §§ 14-2 til 14-5. Krav som nevnt i paragrafen her innkreves av Statens innkrevingssentral med mindre departementet bestemmer annet.

- 0 Endret ved lover 21 juni 1968 nr. 5, 19 juni 1970 nr. 65, 10 apr 1981 nr. 8, 4 juli 1991 nr. 49, 26 juni 1992 nr. 86, 8 jan 1993 nr. 20, 11 juni 1993 nr. 83, 17 juni 2005 nr. 67 (ikr. 1 jan 2009 iflg. res. 21 des 2007 nr. 1616), 11 jan 2013 nr. 3 (ikr. 1 juni 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 533), 19 juni 2015 nr. 65 (ikr. 1 okt 2015), 4 sep 2015 nr. 90 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 25 nov 2016 nr. 1407), 20 des 2019 nr. 87 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 30 okt 2020 nr. 2181).

Kap. VI. Forskjellige bestemmelser.

§ 39. Klage og omgjøring av politiets vedtak om tilbakekall av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn mv., bruksnektning m.m.

For klage over politiets vedtak om tilbakekall av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn mv. etter § 34 og forbud mot å kjøre førerkortfri motorvogn etter § 35 annet ledd gjelder ingen frist.

Uten hensyn til om det er klaget, kan departementet forlenge tilbakekallstiden som er fastsatt av politiet, dersom melding om omgjøring blir sendt vedkommende innen 3 måneder etter at politiets vedtak ble gyldig truffet. Dersom det foreligger et vesentlig misforhold mellom den fastsatte tilbakekallstiden og det forhold som ligger til grunn for tilbakekallet av føreretten, er det likevel tilstrekkelig at melding om forlengelsen blir sendt vedkommende innen 2/3 av den fastsatte tilbakekallstiden er ute. Vedtak om bruksnektning etter § 36 nr. 1 og § 36 nr. 2 bokstav a og b kan påklages til Vegdirektoratet. Politiets bruksnektning etter § 36 nr. 2 bokstav c og d, § 36 nr. 4 og § 36 nr. 5 kan påklages til departementet.

- 0 Endret ved lover 21 juni 1968 nr. 5, 19 juni 1969 nr. 54, 10 apr 1981 nr. 8, 4 juli 1991 nr. 49, 23 juni 1995 nr. 40 (ikr. 1 okt 1995), 22 sep 2000 nr. 79 (ikr. 1 jan 2001 iflg. res. 22 sep 2000 nr. 959), 21 juni 2002 nr. 39 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 21 juni 2002 nr. 576), 4 juli 2003 nr. 77 (ikr. 1 jan 2004 iflg. res. 19 des 2003 nr. 1614), 21 juni 2019 nr. 68 (ikr. 1 jan 2020 iflg. res. 21 juni 2019 nr. 869).

§ 40. Forkorting på grunn av etterfølgende forhold.

Dersom særlige grunner taler for det, kan politimesteren eller den han gir myndighet forkorte den perioden for tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn mv. som er fastsatt ved dom eller forelegg, jf. § 33 nr. 1 og 2, jf. nr. 6. Dersom meget tungtveiende grunner taler for det, kan perioden forkortes selv om minstetiden etter lov eller forskrift ikke er utløpt.

Bestemmelsen gjelder tilsvarende for sperrefrist etter § 24 a annet ledd og kjøreforbud etter § 35 første ledd.

- 0 Opphevet ved lov 23 juni 1995 nr. 40, tilføyd igjen ved lov 4 juli 2003 nr. 77 (ikr. 1 jan 2004 iflg. res. 19 des 2003 nr. 1614). **Endres** ved lov 20 des 2023 nr. 110 (i kraft fra den tid Kongen bestemmer).

§ 40 a. Ansvar for trafikksikkerhetsarbeid.

Fylkeskommunen har et ansvar for å tilrå og samordne tiltak for å fremme trafikksikkerheten i fylket.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om at fylkeskommunen, i Oslo Oslo kommune, pålegges å utarbeide og gjennomføre ulike tiltak knyttet til trafikksikkerhet, herunder tiltak på vegnettet og tiltak i tilknytning til skoleskyss.

Departementet kan i forskrift gi regler om at kommunen pålegges å utarbeide og gjennomføre ulike trafikksikkerhetstiltak i tilknytning til skoleskyss.

0 Tilføyd ved lov 10 apr 1981 nr. 8, endret ved lover 19 juni 2009 nr. 109 (ikr. 1 jan 2010), 25 nov 2011 nr. 45.

§ 40 b. Utgifter til ledsaging av spesialtransporter.

Transporttøyer som er ansvarlig for utførelsen av transport som på grunn av lengde, bredde, høyde eller vekt krever særlig medvirkning fra offentlig myndighet, kan pålegges å dekke de utgifter vedkommende myndighet har hatt til slik medvirkning.

0 Tilføyd ved lov 10 apr 1981 nr. 8, endret ved lov 12 juni 1987 nr. 64.

§ 41. Kjøretøy kjøpt på avbetaling.

For kjøretøy som er solgt med forbehold om eiendomsrett for selgeren, regnes kjøperen som eier med hensyn til bestemmelsene i denne lov.

0 Endret ved lov 21 juni 1985 nr. 82.

§ 42. Forsvarets og Sivilforsvarets kjøretøyer.

Kongen kan gjøre unntak fra bestemmelser i eller gitt med hjemmel i denne lov for Forsvarets og Sivilforsvarets kjøretøyer og bruken av disse kjøretøyer.

§ 43. Gjennomføring av loven.

Kongen kan gi overgangsregler og forskrifter ellers til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i denne lov.

§ 43a. Forholdet til tjenesteloven

Når det gjelder regler om godkjenninger, kompetansebevis m.m. som i medhold av vegtrafikkloven kreves for å utføre visse typer virksomhet, kan departementet gi forskrifter om saksbehandlingsregler til utfylling av reglene i tjenesteloven, herunder om saksbehandlingsfrist og rettsvirkninger av fristoverskridelse. Unntak fra tjenesteloven § 11 annet ledd kan bare gjøres når det er begrunnet ut fra tvingende allmenne hensyn, herunder hensynet til privatpersoners beskyttelsesverdige interesser. Saksbehandlingsreglene kan fravike reglene i forvaltningsloven.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 103 (ikr. 28 des 2009 iflg. res. 19 juni 2009 nr. 672).

§ 43b. Behandling av personopplysninger

Offentlige myndigheter kan behandle personopplysninger, herunder personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter denne loven med forskrifter. Det kan også behandles personopplysninger som nevnt i forbindelse med trafikksikkerhets- og ulykkesanalysearbeid.

Personopplysninger, herunder personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, kan uten hinder av taushetsplikt utleveres fra Statens vegvesens motorvognregister og førerkortregister til politiet når det er nødvendig for politimessige formål eller kvalitetskontroll av opplysninger i politiets registre. Personopplysninger, herunder personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9, kan uten hinder av taushetsplikt utleveres fra bilde- og signaturregisteret til politiet når det er nødvendig for

- a. å finne en savnet person
- b. å identifisere en død person eller en person som det hører under politiets oppgaver å hjelpe
- c. å identifisere en person som kan innbringes eller skal pågripes eller anbringes i politiarrest
- d. å avklare identiteten til en person som etter utlendingsloven har plikt til å gi opplysninger om egen identitet
- e. forebygging eller etterforskning av en handling som etter loven kan medføre høyere straff enn fengsel i seks måneder
- f. kvalitetskontroll av opplysninger i politiets registre.

Utlevering av personopplysninger etter dette ledd kan skje ved direkte søk.

Personopplysninger i førerkort- og motorvognregisteret kan utleveres til, eller på annen måte gjøres tilgjengelig for, utenlandske myndigheter når dette er nødvendig for å oppfylle Norges internasjonale forpliktelser.

Departementet kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om behandling av personopplysninger, for eksempel om formål med behandlingen, hvilke opplysninger som kan behandles, vilkår for eventuell utlevering, bruk av automatiserte avgjørelser, sletterutiner, sammenstilling og viderebehandling av opplysninger.

0 Tilføyd ved lov 29 mars 2019 nr. 10 (ikr. 29 mars 2019 iflg. res. 29 mars 2019 nr. 401).

§ 43c. Forholdet til folkeregisterloven

Statens vegvesen kan uten hinder av taushetsplikt innhente opplysninger fra folkeregistermyndigheten som er nødvendige for å utføre oppgaver etter denne loven eller andre oppgaver som er fastsatt i eller i medhold av lov.

0 Tilføyd ved lov 29 mars 2019 nr. 10 (ikr. 29 mars 2019 iflg. res. 29 mars 2019 nr. 401).

Kap. VII. Undersøkelse av trafikkkulykker mv.

0 Overskriften tilføyd ved lov 3 juni 2005 nr. 36 (ikr. 1 sep 2005 iflg. vedtak 30 juni 2005 nr. 748).

§ 44. Undersøkelsesmyndigheten

Undersøkelse av visse kategorier trafikkkulykker og trafikkuhell skal skje ved den myndighet departementet bestemmer.

Undersøkelsesmyndigheten skal klarlegge hendelsesforløp og årsaksfaktorer med formål å forbedre trafikksikkerheten.

Undersøkelsesmyndigheten skal ikke ta stilling til sivilrettslig eller strafferettslig skyld og ansvar. Undersøkelsen skal foregå uavhengig av annen etterforskning eller undersøkelse.

Departementet kan gi utfyllende forskrift om undersøkelsesmyndighetens arbeid.

0 Tilføyd ved lov 3 juni 2005 nr. 36 (ikr. 1 sep 2005 iflg. vedtak 30 juni 2005 nr. 748).

§ 45. Varsling av trafikkulykker mv.

Politiet og Statens vegvesen skal varsle undersøkelsesmyndigheten om nærmere angitte trafikkulykker og trafikkuhell i henhold til forskrift fastsatt av departementet.

0 Tilføyd ved lov 3 juni 2005 nr. 36 (ikr. 1 sep 2005 iflg. vedtak 30 juni 2005 nr. 748).

§ 46. Sikring av bevis mv.

Undersøkelsesmyndigheten har rett til å benytte privat grunn og kan kreve å få undersøke og ta i besittelse kjøretøy og vrakrester. Den skal videre gis tilgang til dokumenter, resultater fra andre undersøkelser i forbindelse med trafikkulykken eller trafikkuhellet, herunder av personer som var involvert, og obduksjon av dødsofre, samt øvrige ting i den utstrekning det er nødvendig for å kunne utføre sin oppgave. Undersøkelsesmyndigheten kan kreve gjennomført utåndingsprøve, blodprøve og klinisk legeundersøkelse etter § 22a. Om nødvendig kan undersøkelsesmyndigheten kreve bistand fra politiet.

0 Tilføyd ved lov 3 juni 2005 nr. 36 (ikr. 1 sep 2005 iflg. vedtak 30 juni 2005 nr. 748).

§ 47. Forklaringsplikt til undersøkelsesmyndigheten mv.

Enhver plikter på forlangende og uten hensyn til taushetsplikt å gi undersøkelsesmyndigheten de opplysninger han eller hun har om forhold som kan være av betydning for undersøkelsen.

Undersøkelsesmyndigheten kan kreve bevissikring utenfor rettssak etter reglene i tvisteloven § 28-3 tredje ledd og § 28-4. Krav om bevissikring fremmes for den tingrett hvor de som skal avhøres, bor eller oppholder seg eller realbevis skal undersøkes.

0 Tilføyd ved lov 3 juni 2005 nr. 36 (ikr. 1 sep 2005 iflg. vedtak 30 juni 2005 nr. 748), endret ved lov 17 juni 2005 nr. 90 (ikr. 1 jan 2008 iflg. res. 26 jan 2007 nr. 88) som endret ved lov 26 jan 2007 nr. 3.

§ 48. Taushetsplikt

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for undersøkelsesmyndigheten, har taushetsplikt etter forvaltningsloven om det som de får kjennskap til under utførelsen av sitt arbeid. Forvaltningsloven § 13b første ledd nr. 6 gjelder likevel ikke.

Når personer som nevnt i første ledd mottar opplysninger som er undergitt strengere taushetsplikt enn det som følger av forvaltningsloven, skal tilsvarende strenge taushetsplikt gjelde, med mindre tungtveiende offentlige hensyn tilsier at opplysningene bør kunne gis videre eller opplysningene er nødvendige for å forklare årsaken til trafikkulykken eller trafikkuhellet.

Personer som nevnt i første ledd har i tillegg taushetsplikt om alle opplysninger som er fremkommet under forklaring for undersøkelsesmyndigheten etter § 47, med mindre tungtveiende offentlige hensyn tilsier at opplysningene bør kunne gis videre eller opplysningene er nødvendige for å forklare årsaken til trafikkulykken eller trafikkuhellet.

Taushetsplikt som nevnt i annet og tredje ledd er ikke til hinder for at opplysningene bringes videre i den grad den som har krav på taushet samtykker, dersom opplysningene har statistisk form, eller dersom de er alminnelig tilgjengelig andre steder.

0 Tilføyd ved lov 3 juni 2005 nr. 36 (ikr. 1 sep 2005 iflg. vedtak 30 juni 2005 nr. 748).

§ 49. Forbud mot bruk som bevis i straffesak

Opplysninger undersøkelsesmyndigheten mottar i medhold av § 47 kan ikke brukes som bevis i en senere straffesak mot den som har gitt opplysningene.

0 Tilføyd ved lov 3 juni 2005 nr. 36 (ikr. 1 sep 2005 iflg. vedtak 30 juni 2005 nr. 748).

§ 50. Forbud mot sanksjoner fra arbeidsgiver

En arbeidstaker som avgir forklaring etter § 47, skal ikke som følge av dette utsettes for noen form for sanksjoner fra arbeidsgiverens side. Første punktum gjelder ikke tiltak som arbeidsgiveren iverksetter med hovedformål å forbedre arbeidstakerens kvalifikasjoner.

Første ledd gjelder ikke dersom de mottatte opplysningene viser at arbeidstakeren ikke oppfyller helsemessige krav til å inneha sin stilling, eller at arbeidstakeren selv har opptrådt grovt uaktsomt i forbindelse med ulykken eller uhellet. Første ledd gjelder heller ikke omstendigheter knyttet til arbeidstakeren eller dennes handlinger og unnlatelser som er blitt kjent på annen måte enn gjennom arbeidstakerens forklaring etter § 47.

0 Tilføyd ved lov 3 juni 2005 nr. 36 (ikr. 1 sep 2005 iflg. vedtak 30 juni 2005 nr. 748).

§ 51. Undersøkelserapporter mv.

Departementet kan gi nærmere forskrift om i hvilke tilfeller undersøkelsesmyndigheten skal utarbeide rapport, hvordan rapportene skal utformes, og om saksbehandlingen mv.

Undersøkelsesmyndighetens utkast til rapport er ikke offentlig.

0 Tilføyd ved lov 3 juni 2005 nr. 36 (ikr. 1 sep 2005 iflg. vedtak 30 juni 2005 nr. 748).

§ 51 a. Statens vegvesens ulykkesanalysearbeid

Statens vegvesen skal undersøke vegtrafikkulykker for å klarlegge hendelsesforløp og årsaksfaktorer med formål å forbedre trafikksikkerheten.

For dette formålet skal Statens vegvesens ulykkesanalysegruppe foreta dybdeanalyser av alle dødsulykkene på veg i Norge. Ulykkesanalysegruppen skal ikke ta stilling til sivilrettslig eller strafferettslig skyld og ansvar i forbindelse med vegtrafikkulykken. Ulykkesanalysegruppen skal uten hinder av lovbestemt taushetsplikt få utlevert saksopplysninger fra politiet som er nødvendig for gruppens arbeid og obduksjonsrapport om trafikkdrepte.

Departementet kan gi forskrift om ulykkesanalysegruppens arbeid.

0 Tilføyd ved lov 6 mars 2020 nr. 2 (ikr. 6 mars 2020 iflg. res. 6 mars 2020 nr. 244).

Kap. VIII. Slutningsbestemmelser.

0 Endret ved lover 18 juni 2004 nr. 40, 3 juni 2005 nr. 36 (ikr. 1 sep 2005 iflg. vedtak 30 juni 2005 nr. 748), endret kapittelnummer fra VII.

§ 52. Ikrafttreden m.m.

Denne lov trer i kraft fra den dag Kongen bestemmer. Det kan bestemmes at visse deler av loven skal gjelde fra et tidligere tidspunkt enn andre.¹

Administrative forskrifter, tillatelser, forbud, vilkår, m.m. som er gitt eller fastsatt i medhold av de lover som er nevnt under nr. 1, 2 eller 5 nedenfor, gjelder fortsatt inntil de blir endret eller opphevd med hjemmel i denne lov.

Fra denne lovs ikrafttreden oppheves eller endres følgende lover og bestemmelser: – – –

Reglene i § 33 og § 34 om førerett, førerkort og førerkortpliktig motorvogn skal gjelde tilsvarende for mopedførerbevis og tilhørende førerett.

0 Endret ved lover 18 juni 2004 nr. 40, 3 juni 2005 nr. 36 (ikr. 1 sep 2005 iflg. vedtak 30 juni 2005 nr. 748), tidligere § 44.

1 Fra 1 juli 1965 for §§ 6, 31 (1) og 43 iflg. res. 18 juni 1965.

Fra 23 april 1967 for §§ 1–5, 7–30, 31 (2) og (3), 32–42 og 44 iflg. res. 17 mars 1967 nr. 3462.